ПРОМІНЬ

ST. ANDREW'S COLLEGE

РІЧНИК СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА ПРИ КОЛЕҐІЇ СВ. АНДРЕЯ

в Винипеґу

1946 - 1947

ПРОМІНЬ

РІЧНИК СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА ПРИ КОЛЄҐІЇ СВ. АНДРЕЯ В ВИНИПЕҐУ ЗА ШКІЛЬНИЙ РІК 1946-47

РЕДАКЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

З ліва на право (стоять): М. Сенишин і Р. Паньків (оголошення); Ф. Т. Гаврилюк (дорадник); А. Матвійчук (редактор).

(Сидять: П. Дроздович (секретар); Соня Арсеній (фотоґрафії); Б. Лисак (голова).

Будинок Колеґії св. Андрея в Винипеґу на розі вулиць Чорч і Чарлс.

ВІД РЕДАКТОРА

Майже пятьдесять літ вже минуло, як канадійські степи почали заселюватись нашими піонірами — українцями. Тисячами приїзджали у темні ліси, покидаючи рідні землі та красу природи. Не їхали люди наші, діди та родичі, з роскоші, так як виїзджають американці до Африки, щоб там на ліси та на пустині подивитись, але гнала їх сюди тяжка неволя.

Можливоб і може скорше була б розпочалася українська іміґрація до Канади, ніж в кінці девятьнадцятого століття, але тому, що вороги тримали українців в темноті, вони не знали нічого про Канаду.

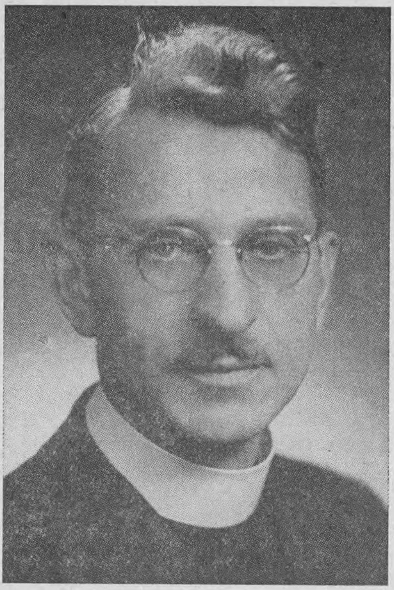
Як почали українці заселювати канадійські пущі, кожний думав, що той нарід загубиться і здичіє. Одначе, так не сталося. Як лише наші пересельці почулись вільними з під ворожого ярма, то хотяй і в темнім лісі, то українська пісня голосно залинала. Ця пісня, немов рідна матір, на чужині своїх дітей згортала до купи. І почали рости українські оселі, а з ними і українська культура. І ріст нашої культури був такий скорий, що за короткий час, (минуло пятьдесять літ), українці почали дорівнювати своїм доробком другим культурним народам. І не затратились українці, як пророкували поляки та москалі, але навпаки перевищили їх на кожному кроці. Тепер ми маємо в Канаді свої школи, свої церкви, свої народні доми, свої інституції, а тепер маємо, можливо і одну на цілий світ духовну українську колеґію, котра ще скорше й більше розширить культуру нашого народу. Останніми роками почали інтересуватись нами і анґлійці, а навіть брати багато примірів з нашого способу життя. Це все ми молоді студенти завдячуємо нашим піонірам, що тут на чужині зберегли все своє рідне і встелили нам поле праці, на котрім ми молоді люде можемо без великих трудів працювати.

Це є перший рік істнування нашої колеґії, котру Ви для нас своїми зусиллями пристарались й утримуєте. Ми з своєї сторони хочимо Вам віддячитись й показати, як багато ми скористали з нашого перебування в колеґії й випускаємо цей річник, котрий має розійтися по цілій Канаді, і котрий повинен бути у кожній українській хаті, а особливо в тій хаті, яка про нас дбає й нам помагає.

Наш маленький гурток положив багато праці, щоб видати цей річник при котрім я маю честь бути редактором. І я, в імени всіх студентів нашої колеґії, звертаюся до всіх українців Канади, щоб надалі помагали нам при розвитку нашої культури й слави Українського Народу.

Оцей „Промінь" волі та культури нехай освітить кожну українську душу та розкриє кожне серце до бажання волі та слави Українському Народові, та щоб на будучність ми могли цей Промінь Волі із Канади вислати також на свої рідні землі.

Андрій Матвійчук, редактор.

Всеч. о. Прот. С. В. САВЧУК,
голова Консисторії. Голова Дирекції Колеґії.
Ініціятор і основоположник Колеґії св. Андрея в Винипеґу.

ПЕРЕДМОВА

Закінчився перший рік навчання в Колеґії. Тим самим бодай частинно здійснилися мрії тих, які про Колеґію від давних років думали та які до її заіснування в меншій або більшій мірі причинилися.

Думка про заснування української православної колеґії повстала в декого ще в 1932 році. Тоді, як перший крок в тім напрямі, був зорганізований Духовний Семинар, який був існував до кінця жовтня 1944 року та з якого вийшло одинадцять українських священиків. Першого шкільного року (1932-1933) питомці Семинаря жили в Інституті ім. Петра Могили, який тоді був в Винипеґу; другого шкільного року (1933-1934) у приватнім будинку, а від осені 1934 року в будинку Консисторії, під ч. 7 Ст. Джанс Евеню, в якім цього року мешкають студентки Колеґії.

Конкретний плян заснування Колеґії св. Андрея був вперше предложений на Конференції духівництва 29 червня, 1943, і був нею одобрений. Кампанія за збіркою фондів на Колеґію була проголошена урядово 15 січня, 1944, хоч перша збірка на цю ціль була переведена в Ст. Джуліян, Саск., вже 18 липня, 1943, й принесла суму $472.95.

Були побоювання, що ми не зможемо зібрати потрібних фондів та чи взагалі наш ширший загал зрозуміє вагу справи й дасть її належну підтримку. Але свідомість і жертвенність українського православного загалу в Канаді і цим разом себе

проявили: півтора року по переведенню першої збірки на фонд Колеґії в Ст. Джуліян куплено будинок для Колеґії, а півтора року пізніше вже розпочалася наука в Колеґії. Отже за коротких три роки думка про Колеґію стала довершеним ділом!

Український нарід завжди цінив високо освіту й науку та охоче горнувся до школи. На загал беручи, освіта серед українського народу зростала або занепадала в міру того, як зростала або занепадала свобода та державна самостійність українських земель. Але навіть в часах найбільшого гнету та поневолення українського народу світло освіти й науки ніколи не погасло. А вже особливо ясно воно світило в часах самостійного та незалежного життя українського народу.

Коли в шістьнадцятім віку польський уряд повів завзяту боротьбу проти Української Церкви, — боротьбу, яка загрожувала загладою українському народові, так під оглядом релігійним, як і національнім, — свідоміші з українського громадянства зрозуміли, що найсильнійшим оружжям оборони проти тої боротьби — це є освідомлення українського загалу. Згідно з цим розпочався сильний рух за заснованням українських православних шкіл. Їх засновували й поодинокі особи й цілі організації — церковні братства.

З поодиноких осіб найбільше прислужився під цим оглядом князь Константин Острожський, який заснував на свій кошт не менше, як чотирі школи. Найславніша з них — це Острожська Академія, яка скупчила коло себе найвизначніші наукові сили та була зразком й прикладом для інших подібних шкіл.

Особливо високі заслуги під оглядом поширення освіти в тих часах мали наші старі церковні братства. Вони були повстали по ріжних українських містах серед міщан, спочатку для помочі бідним й для піднесення побожного життя, але пізніще почали опікуватися також освітою, засновуючи так звані братські школи. Ціллю тих шкіл було виховувати дітей в дусі православної віри та української народности. Найперше таку важну діяльність розпочало Успенське братство в Львові, засновуючи свою школу в 1586 році, яка й стала зразком для інших братських шкіл. За його приміром пішли братства в Вильні, Берестю, Рогатині, Перемишлі, Кремінці, Києві та в інших містах.

Серед усіх братських шкіл найбільшого значіння набрала школа київська, заснована в 1615 році Богоявленським братством, до якого гетьман Сагайдачний вписався з цілим своїм козацьким військом. Цю школу славний київський митрополит Петро Могила перетворив в 1632 році на Колеґію, тобто на школу, де школярі разом вчилися й жили. Колеґію Петро Могила поставив так добре, що слава про неї розійшлася поза межі України й до неї приходили вчитися учні також з чужих країв. По смерті Могили колеґія почала зватися, в честь свого основателя, Могилянською Академією.

За приміром наших славних предків і ми в Канаді заснували свою власну школу — Колеґію св. Андрея в Винипеґу.

Хто ті давні українські школи засновував та хто їх підтримував? Робили це українські князі та гетьмани, українська церква та братство, наші владики та шляхта, міщани та селяни. Отже весь український загал, — увесь нарід.

А хто має фундувати та підтримувати нашу власну школу в Канаді, — нашу Колеґію св. Андрея в Винипеґу? Нема в нас більше ні князів, ні гетьманів; нема й богатої шляхти, ні маґнатів. Але є в нас свідомі фармері й бизнесмени, професіоналісти та робітники, — й на них власне спадає почесна роля, яку в минулих століттях відогравали наші князі й вельможі, наші православні владики.... А це роля фундаторів української школи, просвітителів українського народу. Ми певні, що вони й надалі, так як дотепер, будуть щиро підтримувати Колеґію своїми жертвами та поможуть поставити її на твердих основах. Знаючи це, ми спокійно глядимо в майбутнє, та ворожимо Колеґії св. Андрея світлу будучність й великий успіх в її праці.

На закінчення кілька слів до студентів Колеґії:

Вам судилося бути **першими** питомцями Колеґії. Старайтесь затримати це першенство й надалі. Будьте першими в науці, першими в шляхотнім, християнськім поведенню, першими в громадсько-суспільнім життю.

Будуйте й зберігайте добру славу Колеґії. Будьте її місіонерами серед нашого загалу й студентства. Держіть високо її прапор й йдіть вперед!

о. Прот. С. В. Савчук.

Студенти вчаться в Бібліотеці Колеґії.

Їдальня в Колеґії.

Кімната в Колеґії.

ДО СТУДЕНТІВ КОЛЄҐІЇ СВ. АНДРЕЯ

Колєґія св. Андрея в Винипеґу докінчує перший рік свойого істнування. Як перша колєґія на американськім континенті під покровом української греко-православної церкви, вона звернула на себе увагу нетільки українців, але й інших наших співгорожан й їх виховавчих інституцій. Всі вони висловили найщирійші бажання, розуміючи вагу і потребу такої колєґії.

Заснування колєґії дає найкращий доказ культурно-просвітньому поступові українців в Канаді. Минає якраз сорок літ від часу, коли наші перші піоніри-учителі вийшли з міста Винипеґу і започаткували освітне відродження канадійських українців, яке пійшло скорим темпом по цілій країні. Повстала преса і видавництва; основано льокальні центри, виховавчі інститути і ширші орґанізації.

Та прийшов час, коли нам треба поставити нашу виховавчу працю на вищий уровен, щоби стати на рівність з іншими горожанами, не лише як одиниці, але як спільне тіло, що бере живу участь в повному життю нашої спільної країни. Щоби осягнути цю ціль, ми мусимо розвинути не лише свою умову здібність, але й духову і моральну силу, яка керує умовою. здібністю. Тому наша колєґія є основана на християнських принципах, які дають ціль і напрям в життю одиниці. Вона ведеться під покровом української греко-православної церкви, яка є душею нашого громадського життя.

Вам припала честь бути першими студентами цієї колєґії, а заразом й обовязок виробити добре імя для неї своєю працею і примірним поведенням. Поодиноко, це може виглядати звичайною справою, але для нової інституції, яка виробляє собі спільну традицію і певний характер, це вимагає багато більше. Ми мусимо стати частиною цієї інституції; ми мусимо перенятися її ідеалами, які мають стати нашим дороговказом на ціле життя. Це вимагає часу. Тому, зваживши короткий час нашої праці і факт, що наші студенти перший раз зійшлися разом в цій колєґії, ми можемо бути горді з нашого досягнення і успіху.

Ф. Т. Гаврилюк, приципал.

ДОРОГІ СТУДЕНТКИ Й СТУДЕНТИ

З кінцем року кожний з нас оглядається зі зворушенням взад, жалує за тим, що вже минуло й мабуть не вернеться й робить звіт з того, що він осягнув. Це ми робимо перед Новим Роком, оцінюємо старий рік зі всіх боків й стараємося доконати більше успіхів в майбутньому.

Коли ми оттак кінчемо цей рік, ми можемо з великим задоволенням й почуттям самопевности сказати, що ми зробили багато. Ця Колеґія істнує тільки один рік, але коли ми згадаємо тих студентів, що чулися ніяково й хотіли нас лишати, а пізнійше вели перед й вказували примір іншим, — то Колеґія мала величезний вплив й силу в формуванню характеру людини й зробила це велике діло в неімовірно-короткому часі. Колеґія істнувала один рік, а вже вона вийшла зі своеї стадії експерименту, обрала собі належну дорогу й тією дорогою буде прямувати до що раз більших й вищих цілей.

Відзнака Студентів Колеґії.

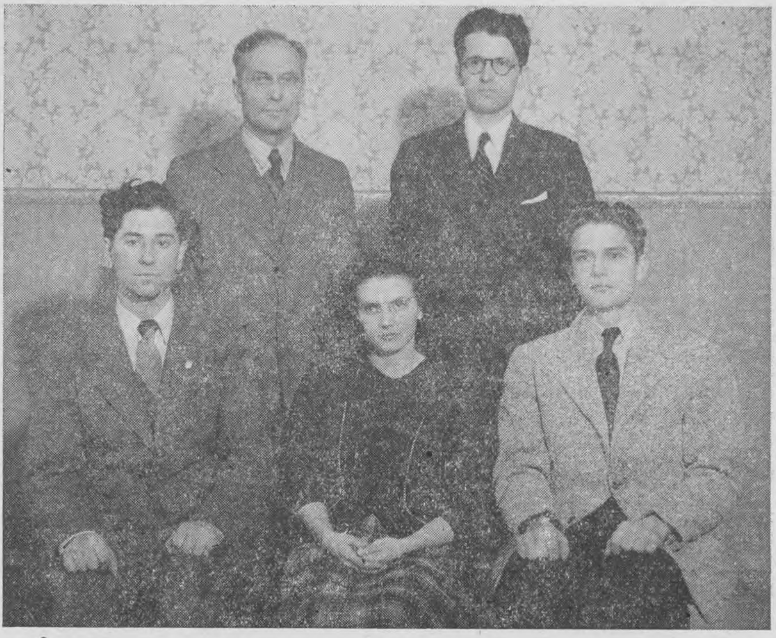
Колеґії завше були й будуть тим найважнійшим виховавчим чинником даного суспільства й народу, тому, що колеґії в минулому, як Колеґія Петра Могили в Києві й Академії звертали завше увагу на моральне й релеґійне виховання молодіжі й через таке виховання прямували до приготовлення Церкві й Державі, або суспільству порядних, чесних, відповідальних своїх синів й дочок. В вихованню кожного суспільства треба звертати найбільшу увагу на виховання молодіжі, бо „молодість це є різьбярка людських душ, що приготовляє нас до нашого життя й хоть сама вона минає швидко, то її вплив зостається назавше в найглибших тайниках нашої душі й ніколи не зникає."

Й як довго Ви будете жити, дорогі студенти, Ваше життя в Колеґії й те приємне товариство й ті Ваші приятелі й друзі будуть завше в Вашій памяті й зостануться тим гарним, милим й приємним спомином тих наших спільних хвиль, веселого й безжурного життя в Колеґії.

Ті Ваші лекції, ті засідання кружка, спільні богослуження й молитви, ті Ваші принагідні розмови, прогульки в парку й

спорт й та навіть, здавалосяб, проста річ, як поміч в кухні й утримання чистоти, коли була в цьому потреба — все це буде мати для Вас велике значіння й Ви будете дивитись на них, як на найприємніші хвилі Вашого життя. Ваші промови, Ваші виступи, Ваше читання молитов й Ваша участь в хорі — будуть завше перед Вашими очима, як щось таке, що заповняло Ваше життя в Колеґії, а в життю Вашому буде Вас скріпляти й давати Вам надтхнення до щораз ліпших вчинків й пожиточної праці.

Ваша молода душа це є якби та губка, яка втягає в себе як найбільше всього того, що є добре й пожиточне. Нам треба дбати про те, щоб в нашій колеґії виховувались

ЕКЗЕКУТИВА СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА.
Н. Будинський, заст. голови; Анастазія Бусько, секр.; Б. Лисак, голова.
Почесні члени: Ф. Т. Гаврилюк і Д. Мартиновський.

люде сильні характером й вірою, люде сильних поглядів й запалу до поважної, пожиточної й відповідальної праці.

Будуччина, дорогі студенти, належить до Вас. З Ваших рядів вийдуть громадські діячі, вчені й керовники церковного, суспільного й державного життя. Всі Ви разом взяті й кожний з Вас окремо — в Вашій ділянці й спеціяльності є покликані до відданої праці для загального добра своєї країни й народу. Ваше перебування в Колеґії саме накладає на Вас велику відповідальність й як що Ви це собі, як слід усвідомите, то Ви тоді з цілою повагою й розвагою приступите до Ваших занять й до Вашого важного культурного діла.

Ваш вік й Ваше положення вимагає від Вас, щоб Ви стали ініціаторами всього того, що є найліпшого, найшляхотнішого в нашому життю. Від Вас Канада й український нарід сподіваються цього й я вірю, що в Ващих чистих серцях прокинеться любов до всього того, що є високе, гарне, добре, шляхотне й цінне.

Ваше перебування в Колеґії закликає Вас до того й дає Вам виняткове місце в рядах української молодіжі, як будучого свідомого й передового українського суспільства в Канаді.

Ми бачимо в світі багато добрих й злих людей й в цих останніх бракує почуття обовязку й відвічальности. Вони стають слабими, підупадають, інтересуються тільки самі собою й прямують до осягнення своїх власних цілей. Ці особисті навички щораз сильніше проявляються в них й займать місце віри, постави, відданости й прямування до всього доброго. Але ми мусимо придбати ці цінності, здобути ті високі почуття й найшляхотніші риси душі й характеру, щоб не тільки на цім Божім світі прожити, але своїм життям дати приклад другим, їх поліпшити й на краще змінити.

Коли ми живемо в часах великих можливостей, я не бачу ніякого приводу, чому ми не маємо використати нашого життя для більших цілей. Українці, особливо потребують людей мудрих, покликаних до проводу, які моглиб других навчити й їм дорогу щастя вказати. Наука й мудрість дають багато, але вони не можуть становити всього. Ми повинні також подбати про моральні вартості, про християнськ чесноти, без яких наука й мудрість можуть допровадити нас до згуби. Не забуваймо, що фільософ Плятон сказав, що наука й мудрість без чеснот це тільки хитрість, від якої кожний тікає й яку кожний, як може оминає.

Складаючи Вам мої як найліпші побажання, я прошу Бога, щоб він подав Вам любов й овіяв Вас ентузіазмом до високих, вічних, релігійних й моральних вчинків. Нехай Його необмежене милосердя завше наповняє Ваше серце й душу добрими думками, добрими цілями, добрим прямуванням й вірою. Нехай Ваше життя стелиться білою, широкою дорогою, а дух мудрості й незломна воля, практичний розум й слухняність нехай ведуть Вас по цій дорозі, щоб Ви могли осягнути в життю найвищі цілі — своїм родичам й батькам на радість, Богові — на славу, а церкві, суспільству й державі — на користь.

Я хочу зложити особисту подяку тим студентам, що зрозуміли вагу й значіння Колеґії, що своїм життям піднесли її на вищій степень, себе змінили, другим допомогли в дорозі їхнього духового й морального удосконалення, а нам, Управі — зменьшили багато труднощів й допомогли в виховавчій праці.

1 червня, 1947 року.

Д. Мартиновський, декан Теольоґічного Відділу.

МИ ВЧИЛИ ЇХ

Кінчиться перший шкільний рік Колеґії св. Андрея. Невдовзі розпрощаються студенти з друзями своїми і роз'їдуться домів. Затихнуть дзвінки, замовкне весела балачка та співи, завмруть звуки орхестри.

Розійдуться студенти і візьмуть з собою рік спільного, колеґіяльного життя. Ми віримо, що для кожного студента це був надзвичайний рік; надзвичайний ріжноманітністю життя, науки й духового зросту.

Лише наївний, зарозумілий, або нерозумний може сказати, що цей рік для нього нічого не приніс — що нічим не збагатив його досвіду, нічого не додав до його духового розвою. Та я певний, що між нами такого нема.

В академічних курсах, учителі докладали всіх старань, щоби дати студентам досконале знання в приписаних предметах. Для студента, що має намір продовжувати свою науку в університеті, це є необхідне. Рік річно сотки студентів даремно доводять батьків своїх до великого кошту, а собі завдають чимало даремного труду, тому, що їх уровень знання такий низький, що вони не годні держатись в науці на рівні з іншими студентами. Остаточно вони лишають школу, зневірені і огірчені невдачами. Отже, щоби кожному студентові запевнити особистий успіх, учителі Колеґії старалися всіма силами дати студентам особистий догляд і поміч. Вчили вечорами, вчили суботами, вчили кожну зайву хвилину, щоби ані один студент не стратив року.

Багатьом студентам бракувало не лише знання, але й розсудного відношення до науки. Треба було вчити їх вперш за все, як вони мають вчитися, пильности, витревалости, самостійности в думках й замилування до праці.

Зневірених треба було заохочувати до праці, та нераз пояснувати їм, що поступ не залежить в остаточних марках, на іспитах, але в тім скільки студент навчився.

Так і в українознавстві. Ті зробили поступ, котрі щиро відносились до українських кляс; ті, що старались висловлюватись рідною мовою; ті, що не боялись пробувати, хоч це не легко приходилось їм. Зробили поступ ті, що брали живу участь в програмах кружка і не соромились своїх помилок. Зрозуміли вони, що помиляється найбільше той, хто вічно мовчить, нічого не робить, нічого не каже і нічого не розуміє. Його помилка „умового заміряння" є сотки разів гірша від звичайних помилок, які трапляються на ділі і в мові активного студента.

Та найбільшим учителем студентів є життя в Колеґії, як таке. Часом, ані студент, ані родичі не добачають і тому не доцінюють ту величезну виховну вартість колеґіяльного життя. Дім виховує дитину в родиннім колі батьківської любови та захисту. Школа навчає скоріше, ніж виховує й кладе натиск на зріст особистих здібностей в дитині. Тому маємо в нашім суспільнім життю так багато самолюбів, що здобувши знання, або осягнувши багатства думають лиш

про себе, не зазнаючи щастя й задоволення повного життя в товаристві, в громаді й в суспільності.

В громадськім життю треба людей щирих, діяльних, вирозумілих та ідейних; треба людей що розуміються й інтересуються громадськими справами; треба людей, що уміють дати провід і не лінуються взяти активну участь в громадськім життю.

Такими людьми не родяться: іх треба виховати.

Життя в Колеґії якраз є приспособлене дати студентам ідейне, громадське й горожанське виховання і практичний досвід.

Товариське співжиття, праця в студентськім кружку, виклади та дискусії на ріжні теми громадського, політичкого й орґанізаційного розвою дають студентам знання, збуджують в них певність, ініціятиву і самодіяльність, і дають їм напрям та світогляд розумних і відвічальних громадян.

Та мабуть нічого важнішого нема, як здорове релиґійне виховання, яке дає Колеґія. Оформлене воно в навчанню християнських засад, моральних чеснот, які виражаються в спільноті щоденних молитов та недільних Богослужень.

Цінну виховавчу вартність має воно, бо стало складовою частиною життя студентів.

От такий напрям навчання й виховання в Колеґії св. Андрея.

В. Сарчук, учитель Математики в Колеґії.

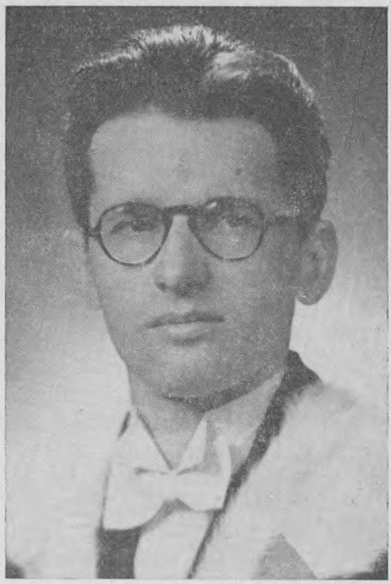

ПРОГРАМОВИЙ КОМІТЕТ:
(Стоять): М. Сенишин, Б. Лисак, С. Зґурський. (Сидять): Ф. Шпитковський, п-на Ґ. Федорак, п-на В. Когут, Д. Мартиновський.

УЧИТЕЛІ В КОЛЄҐІЇ.

Ф. Т. ГАВРИЛЮК, В.А., В.Ед.,
Принципал.

Д. МАРТИНОВСЬКИЙ, Мґр. Богосл.,
Декан Теольоґічного Факультету.

В. САРЧУК, В.А.,
учитель математики і фізики.

Ю. ВОЛОШИНОВСЬКИЙ, В.А.,
учитель хемії і історії.

УЧИТЕЛЬКИ В КОЛЕҐІЇ.

П-ні Е. ТІЛЕНІЮС, В.А.,
учителька французької мови
і англійської літератури.

П-ні Ґ. МЕКНАМАРА, В.А.,
учителька латини і анґлійської
мови.

П-ні С. ЮРКІВСЬКА,
настоятелька Дівочого
Інституту.

НАШІ БІЛЬШІ ЖЕРТВОДАВЦІ.

ПАВЛО і ПЕЛАГІЯ МЕЛЬНИКИ
з Едмонтону, Алта. Дали на Колеґію $1,614.00

ІВАН ФЕДАН
з Арнолд, Па. (помер 10 червня, 1945). Дав на Колеґію $1,100.00

АНТІН ХАРЖЕВСЬКИЙ
з Пайн Ривер Ман. Дав на Колеґію $500.00

ПЕТРО і ГАФІЯ МЕЛЕЩАКИ.
Дали на Колеґію $550.00

НАШІ БІЛЬШІ ЖЕРТВОДАВЦІ.

Др. І. ВЕРХОМИН
з Едмонтону. Дав на Колеґію
$500.00

ВАСИЛЬ ҐАВУК
з Принс Алберт, Саск. Дав на
Колеґію $500.00

БІБЛІОТЕКА

Колеґія св. Андрея має бібліотеку, яка складається з 10 відділів й нараховує кілька тисяч примірників.

Бібліотека знаходиться в гарній, великій й вигідній кімнаті, де студенти можуть спокійно вчитися й читати. В додатку до книжок в Бібліотеці знаходяться також часописи, періодні видання й ілюстровані журнали. При Бібліотеці мається також Архив, де будуть переховуватися всі важні матеріали, історично-культурної вартості, старі часописи, рідкі видання, листи й протоколи ріжних товариств.

При цій нагоді хочемо подякувати слідуючим особам, які причинилися до збогачення й збільшення нашої Бібліотеки: (точний виказ заміщується в Календарі). Всеч. о. Прот. П. Мельничук з Едмонтону, п. Михайло Стечишин з Йорктону, пані Анна Бабіон з Торонта, п. І. Стельмащук з Спедден, Алта., Всеч. о. П. Білон з Вунсокет, Р. І., п. Г. Підскольний з Олеану, Н. Й.

Ми особливо дякуємо Всеч. о. Прот. С. В. Савчукові й Всеч. о. Прот. В. Кудрикові за те, що вони примістили великі приватні й цінні колекції своїх книжок в нашій Бібліотеці.

Ред. Комітет.

ЗВІТ З ОТВОРЕННЯ КОЛЄҐІЇ СВ. АНДРЕЯ В ВИНИПЕҐУ

ВСТУП

Свято Урочистого Отворення Колеґії св. Андрея в Винипеґу відбувалося два дні — 26 і 27 листопада, 1946. Хоч наука в Колеґії почалася з початком шкільного року 1946, однакож Урочисте Отворення відбулося аж тоді, коли був найвідповідніший час на прибуття українського загалу на це поважне Свято.

Колєґія св. Андрея в Винипеґу є Колеґія Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Вона є рівнож першою українською того роду науковою інституцією на американськім континенті взагалі.

Нинішний будинок Колєґії, це бувша Колєґія св. Івана, англійська, який куплено 1945 року; 1946 року його відновлено в середині, а в осені того ж року почалася тут наука.

В будинку Колеґії є приміщення для студентів хлопців; дівчата, студентки Колеґії, мешкають в Консисторіяльнім Домі, поки для них окремий Дівочий Дім збудується.

На Отворення Колеґії прибуло багато членів Колеґії, делеґатів і гостей. Окремими гостями, що прибули здалека, були — проф. Серґій Тимошенко зі Зєднаних Держав, що сам ще недавно прибув до Америки з Европи, а також будучий декан теольоґічного відділу в Колеґії, Дмитро Мартиновський, що прибув з Анґлії літаком якраз в передодень Отворення Колеґії.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ СВЯТА, Вівторок, 26 листопада, 1946.

Свято почалося ранком Архиєрейською Службою Божою в церкві св. Михаїла, яку відслужив преосв. Архиеп. о. Іоанн Теодорович зі співучастю оо. Петра Мельничука з Едмонтону та Костя Желішкевича з Принс Алберт.

Після Богослуження була реєстрація учасників свята в Роял Александра готелі, де всі наради Свята відбувалися.

Пополудні було посвячення будинку Колеґії — а Чин Посвячення знов відслужив архиеп. Іоанн з оо. Мельничуком і Желішкевичем в Колеґіяльній Каплиці. І тут промовляв п. Сарчук, член дирекції і учительського персоналу Колеґії. Після посвячення було чайне приняття й оглядання будинку Колеґії. Це протягнулося до вечері.

Святочна Академія.

Святочна Академія Отворення Колеґії відбулась вечером першого дня Свята 26 листопада, в Роял Александра готелі, при участі великого числа українців, зібраних з близьких і далеких сторін Канади.

Вступом до Академії було відспівання „О Канада". Предсідник, п. І. Р. Соломон, отворив програму Академії поясненням цілей Колеґії. Він підкреслив ролю, яку Колеґія повинна

виконати на освітнім полі, а вже окрему ту важну працю, якої може довершити в користь християнської цивілізації.

Після того п. Соломон, покликав п. Ф. Т. Гаврилюка, принципала Колеґії, до промови, яку той виголосив по анґлійськи з уваги на запрошених представників анґлійських просвітніх установ. П. Гаврилюк пояснив цілі і завдання Колеґії та вказав на її місце і потребу в канадійській системі виховання.

Предсідник покликав дальше до слова А. Пиґґота, помічника суперінтендента винипеґських шкіл. Пан Пиґґот передав присутнім для Колеґії привіт, а в дальшій промові підкреслив вагу освіти в Колеґії і християнських основ, які є конечними для модерного образования.

Слідуючим промовцем був С. К. Роджерс, голова інспекторів провінції Манітоби, як представник Департаменту Освіти. Його промова була слідуючого змісту:

„Для мене це є великим привілеєм бути присутнім на цій оказії — Офіціяльне Отворення Колеґії св. Андрея. Цим додається до інституцій цеї провінції ще одну школу, яка має на цілі подавати християнське образования молоді Манітоби.

Подякувавши представникові Департаменту Освіти, предсідник покликав до слова д-ра Г. Савндерсона, декана факультету „Саєнс" в Університеті Манітоби. Д-р Савндерсон передав привіт від Манітобського Університету в імени президента д-ра Трумена. Темою його промови була „Освіта як злучуюча сила".

Д-р Савндерсон заявив при кінці своєї промови, що він не має жадного сумніву, що Колеґія св. Андрея відіграє важну ролю в напрямі до взаїмного та толерантного світу.

На цім анґлійська частина Академії скінчилася і предсідник оголосив павзу.

По павзі предсідник, п. Соломон, покликав до слова ректора І. Г. Сирника, щоби зложив привіт від Українського Інституту ім. П. Могили в Саскатуні. П. Сирник, в своїй промові, підкреслив вагу такої інституції, як Колеґія св. Андрея. Він підкреслив , що ця Колеґія при добрій волі цих перших студентів та нашої суспільности зможе відіграти історичну ролю в нашому життю в Канаді.

Проф. Д. Мартиновський, котрий приїхав літаком з Анґлії лише день перед отворенням Колеґії і котрий має заняти посаду голови теольоґічного факультету при Колеґії, побажав всім учасникам як найкращого успіху. Він висловив думку, що Колеґія, будучи одинокою українською православною колеґією мабуть на цілому світі, має нагоду відіграти ролю інституції, до котрої можуть зїздитися студенти, богослови з цілого світа.

Ректор Евген Вавринюк з Едмонтону зложив привіт від Українського Інституту ім. М. Грушевського. Побажав Колеґії найкращого успіху.

Архиеп. Іоанн Теодорович виголосив незвичайно поучаючу промову на тему Колеґії. Його глибока інтерпретація релігійного й наукового виховання лишиться з учасниками

цього свята на довгий час. Між іншим він сказав, що коли ми хочемо робити поступ і коли ми хочемо далі розвинутися, то ми мусимо мати далекосяглі цілі і до них стреміти. Багато річей, а навіть сама Колеґія, це були наші мрії тому двадцять літ. Сьогодні це вже є дійсністю. І коли ми тепер будемо мріяти і плянувати на будуче, то хоч наші пляни сьогодні можуть виглядати лише мріями, то в будучності вони стануть дійсністю.

На цім Академія закінчилася відспіванням „Ще не вмерла Україна" і „Боже щасти йому".

ДРУГИЙ ДЕНЬ СВЯТА, Середа, 27 листопада.

Слідуючого дня, в середу, 27 листопада перед полуднем, відбулися наради Колеґії. Обговорено важніші справи і вибрано директорів на місця тих, яким вийшов час.

Пополуднева сесія почалася в другій годині. Предсідником на початку був п. Т. Д. Ферлей, який після отворення пополудневої сесії покликав п. І. Р. Соломона для представлення присутнім головного промовця, премієра Манітоби, Стюарта Ґарсона. Премієр Ґарсон сказав між іншим:

„Ми в уряді високо оцінюємо той вклад, якого канадійці українського роду дали від себе для життя цеї провінції, Декотрі з наших індустрій, такі як рільництво, будівництво, транспортація й інші ніколи не могли б були розвинутися до того степеня, коли б не ваші зусилля. Ви принесли з собою сюди культуру, яка сягає взад так далеко, як київські князівства, в тих часах мої предки ходили ще в шкірах і з списами. Ця культура, привезена вами до Канади, має багато більше значіння з створенням такої колеґії, як Колеґія св. Андрея, яка буде помагати поширювати ту культуру. Будучи в публичнім життю через минулих 20 літ, я бажав би віддати честь і пошану тому вкладові до нашого життя, яке українці зробили тут."

По промові премієра предсідник п. Соломон представив алдермена Ґорзон Гарвея, який прибув замість мейора Колтера передати привіт в імени міста Винипеґу. П. Ґорзон Гарвей промовив слідуючими словами:

Пане предсіднику, ваша ексцеленціє, всечесні отці, пані й панове:

„Колеґія св. Андрея занимає поважне місце в моїм серці з тої причини, що давніше я ходив до бувшої Колеґії Ст. Джанс, яка тепер є вашою колеґією. Незвичайно замітним є факт, що наші українсько-канадійці скористали з нагоди створення ще одної колеґії в місті Винипеґу. Ми з певністю почуваємося гордими з того, що ви заснували свою колеґію в цім місті. В імени мейора міста Винипеґу, я передаю вам його найщиріші побажання на успіх Колеґії."

Вечером того ж дня в театрі Плейгавз відбувся величавий концерт. Саля театру була виповнена гостями з міста і тими, що приїхали з дальших сторін Канади. В концерті взяли участь слідуючі: Хор Українського Народнього Дому під упра

вою В. Богоноса, Хор Колеґії св. Андрея, Танки під проводом М. Вишневецького, Соля панни О. Бойчук і скрипкове сольо панни З. Лазарович.

На тім офіціяльне Отворення Колеґії св. Андрея в Винипеґу закінчилося.

Третього дня відбувся зїзд Союзу Українців Самостійників, що закінчився Святочною Вечерою, зарядженою проводом Колеґії. Велика саля Роял Александра Готелю була заповнена гостями. Головну промову виголосив посол Н. В. Бачинський.

„ПРОМІНЬ"

1.) Що ми розуміємо під словом „Промінь"?

Так, як ті летючі проміння сонця, що доносять світло, черпаний осередок свого світла, теплоти, та життя „Сонце", так в будучності нашого Українського Народу буде „Колеґія св. Андрея."

Так, як ті летючі проміння сонця, що доносять світло, теплоту та життя до отцеї земської кулі, буде робота вихованців отцеї колеґії.

Колеґія св. Андрея буде Тим Сонцем, Тою Зорею для нанашого Українського Народу, звідки будуть летіти отті проміння науки, релігії та культури.

Колеґія св. Андрея є одинокою Нашою Українською Колеґію на цілий світ. Від отцеї інституції буде залежати будучність Українського Народу.

Робота колеґійців і взагалі їх праця для народу буде проміннями ліпшого українського життя.

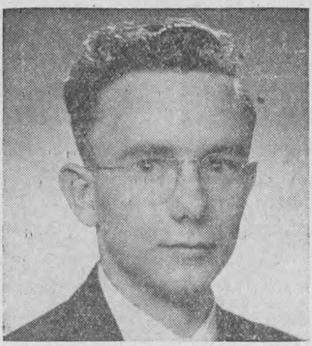
2.) Ідея колеґійців: Присвячуємо собі поему „До мертвих, і живих і ненароджених", нашого ґенія поета Тараса Шевченка:

„Учіться, брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь."

3.) Ціль:

Бути ширителями релїґії і культури на засадах Християнської віри та плекати любов до рідної мови і традиції і поширювати Українознавство між студентами, а студенти між всім Українським Народом.

Мирослав Григор.

АНДРІЙ МАТВІЙЧУК,
XI кляса.

ОЛЕКСА ШЕВЧУК,
XII кляса.

СТИПЕНДІЇ І НАГОРОДИ

П. Олекса Брик з Винипеґу пожертвував $50.00 на нагороду студентам на 1946-47 рік. Комітет учителів Колеґії рішив розділити цих $50.00 на клясу XI-ту і XII-ту після заслуги на слідуючих точках: Поступ в шкільних предметах, поступ в українській мові, загальне поведення, участь в студентськім кружку. Комітет рішив роздати ці нагороди як сказано повище.

П. Василишин з Едмонтону пожертвував $100.00 на нагороди для студентів. Одначе, комітет рішив лишити цих $100.00 на слідуючий рік, коли праця в Колеґії вже буде більше зорґанізована і на ширшу скалю. Дуже пожаданим є, щоби крім річних нагород заложити сталі стипендії для помочі біднішим й здібним студентам.

Українські князі, відізвіться до цієї великої справи.

Ред. Комітет.

НАША „ПРЕСА"

Підчас шкільного року появився в Колеґії бюлетин під назвою „Щоденні Пригадки", видаваний псевдонімом „А. Звусами". Пізніше почало виходити тижневе видання комітету дівчат під назвою „Критик".

Тут писалося про ріжні справи загальні, особисті зауваги, жарти і докори. Декому ця преса лізла „під шкіру", але з часом студенти привикли до критики і брали осуд публичної опінії навіть більше серіозно, як зауваги управи.

Важним чинником в вихованню людини є принимати критику і осуд публичної опінії холодно і розважно, щоби тим пристосувати себе до суспільности і знайти в ній своє місце. Нашому редакторові п. Звусами треба поґратулювати за його відвагу. Покищо, ніхто з його товаришів не зрадив його, і ніхто з „пімстливих" його не відкрив, щоби поставити його „ под стєнку".

Редакційний Комітет.

I. ДОПИСИ СТУДЕНТІВ

ПРОМЕТЕЙ

Один грецький письменник подав історичне оповідання про те, у який спосіб повстав огонь на землі.

У поганські часи, коли ще увесь нарід вірив у ріжних богів, був такий час що огонь небув відомий людям. Отже можимо собі уявити, які невигоди тоді окружували тодішних народів.

Один із тодішних богів, котрий звався Прометеєм дивлячись на те терпіння народу, у своїм серці відчув великий жаль і симпатію до народу земного. Він без довгої надуми взяв частину горючої маси сонця і кинув її на землю.

Коли довідалися про це другі боги, дуже розлютилися на бога Прометея, і схопили його, і завезли далеко у гори, де його привязали до скали, і зіслали на нього диких птахів, щоб живились його тілом. А щоб побільшити його страждання та муки, дали йому безсмертне життя. На місце розідженого тіла птахами наростало друге. І так бідний Прометей за те, що зробив людству життєву полекшу, то сам мучився довгими віками.

Нашим Українським Прометеєм був наш ґеній Тарас Шевченко.

Ще від чотирнадцятого століття Україна почала перепадати у ворожі руки. А найтящі часи прийшли у роках около 1772, коли Українські землі попалися у Московські руки.

Московські царі почали переслідувати Український Нарід і взагалі тримати у темноті, що здавалось Український Нарід щезне з лиця землі. Одначе так не сталося. У році 1814 прийшов на світ в убогій родині славний поет, борець і спаситель Українського народу. Він не силою, але переконуючими словами пробудив Український нарід зі сну. Він переляв у своїх віршах всю українську долю, так що кожний, хто читав ці поеми, тому серце з болю умірало.

Та недовго вдалося Шевченкові прожити на волі. За його поеми Москалі арештували його і засудили на заслання на Сибір. Тяжко страждав бідний поет у неволі.

> Тяжко дуже у пустині,
> У неволі жити. Тай то живу, хоч погано....
> Щож діяти маю? Треба вмерти, так
> Надія, брате, не вмирає.

Але хотяй й вороги над ним знущались, і хотяй його тіло зломали, то таки його душі їм невдалось переломити. А навпаки ще більше його до спротиву заохотили проти себе. Хотяй і в неволі то всеж таки Шевченко писав, й посилав свої думи на рідную землю у рідні села. За час свого побуту у неволі Шевченко переляв свою душу, де змалював тяжке життя народу, а також і красу українську.

Невдалося вже більше Москалям українців у темноті тримати. Нарід неначе воскрес, почали боротись за волю, і піднімати повстання. Знов почувся голос рідних пісень по

степах, хуторах та українських селах. Молодь вечорами сходилася і Шевченкові пісні голосно лунали у чистім вечернім повітрю, на Україні. Молодь гуртовалась, і в глибоких ярах потихо до повстання готувалась.

В 1857 році Шевченко повернув з неволі знеможений і тяжко хорий. Та всеж таки не зважаючи на своє здоровля, він далі писав і гуртовав нарід до повстання. Але на превеликий жаль він не дожив, щоб побачити рідну матір на волі. Бувши знеможений тяжкою неволею, найславніший син України відійшов на вічний спочинок, покидаючи по собі свого славного наслідника „Кобзаря".

Умираючи Шевченко написав....

„Як умру то поховайте мене на могилі.
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій.
Та вставайте кайдани порвіте,
І вражаю злою кровю, волю окропіте".

До цього часу українцям лише вдалося маленьку частину сповнити. А це саме поховати Шевченка на Українській землі, над Дніпром. Але що до головної точки заповіту, українцям ще не вдалося осягнути її. Бо лише коли українці пробували освободити свою землю з під ворожого ярма, вороги знова їх поневолювали.

Але надії ми не втратили, і коли ми будемо жити добрим суспільницьким життям, то напевно у будуччині зможемо добути те, зачим кожне українське серце вже довго сумує.

Отже беріться за працю діти, щоб ви стали дітьми України, і щоб отримали ту волю, про яку Шевченко писав.

Андрій Матвійчук.

ХОР В КОЛЄҐІЇ СВ. АНДРЕЯ В ВИНИПЕҐУ

Наш хор цього року існував два місяці. Ми почали спів у листопаді і мали проби два рази на тиждень. Нас вчив співати п. В. Богоніс, і йому належиться велике признання за щиру працю та терпеливість в вивченню наших студентів співу.

Нераз п. Богоніс мусів шукати по кімнатах за нашими хористами, що порозходилися, як п. Богоніс дасть перерву, але як вже наші хлопці зачали співати, то аж стіни тряслися, і нераз п. Гаврилюк приходив дивитися, що то такого робиться. Якось перемучили ми ті проби і на 27 листопада брали участь в концерті, котрий відбувся в Плейгавз Театрі і був частиною в святі отворення „Колеґії св. Андрея". Нам досить добре пішов спів і люде казали що досить добре ми пописалися.

По концерті ми зачали вчитися коляд і знов декотрі студенти, котрим час позволяв, брали участь і співали разом з рештою хору через радіо на Різдвяні Свята.

Петро Дроздович.

ДУХ НАШОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ВІРИ

Наша християнська наука й наша православна віра, це є в першу чергу наука й дух Нового Заповіту.

Первісна історія нашої святої православної церкви находиться в книжках Нового Заповіту й в традиції первісних віків, яку передали нам святі апостоли й їхні наслідники.

Особливо Діяння св. Апостолів виражають яскраво ті характеристичні риси нашої православної віри, її соборного характеру й участи в ділах церкви нетільки духовенства й ієрархії, але також й світського елементу. Коли ми почнемо читати св. Письмо, ми зобачемо, що євангелисти кладуть великий натиск в першу чергу на науку й святість нашого життя, в той час як Діяння св. Апостолів застановляються на активній участі своїх вірних в орґанізаційному життю церкви, в її розповсюдженню й розвою.

Але одне й друге мусить йти впарі й бути тим скріпляючим й обовязуючим звеном нашого православного, реліґійного й церковного життя.

Мабуть в жадній християнській церкві так багато не говориться, й звертається увагу на науку й погляди про святу любов. Й справді, коли ми собі пригадаємо слова Господа, який каже нам любити нетільки своїх друзів, а навіть неприхильних собі й ворогів, тоді ми ще більше переконаємось в правдивості цих думок.

„Я ж вам глаголю: Любіть ворогів ваших, благословляйте, хто клене вас, робіть добро, хто ненавидить вас, і моліться за тих, що обижають вас і гонять вас, щоб вам бути синами Отця вашого, що на небі; Він бо велить сонцю своєму сходити над лихими й над добрими, й посилає дощ на праведних і неправедних.” (Матт. V, 44-45).

Заповідь про любов Господа Нашого Ісуса Христа є історичною рисою Євангельського життя й підставою ідеалів нашого православного християнського життя.

Коли ми прослідимо науку й практику нашої церкви від найдавніших часів, тоді зобачимо, що вона завше була свідком великих прикладів відданої, великої любови й самопосвяти для своїх друзів, а нераз й ворогів. Наша церква, як вчителька цієї чистої, святої й несплямованої любови, нічого не додала до тої первісної науки, яку ми отримали від святих Апостолів, нічого не затаїла, нічого не зменшила, нічого злого не придбала. Довгі літа християнської віри й церковного життя переконують нас в тому й дають живі приклади тої любови й посвяти.

Ті церкви, які відпали від правдивого світла православної віри й відрізали себе від духового єднання й співжиття — звичайно підчеркують одну чи другу сторону християнського життя, але затратили впродовж віків ту повноту віри, про яку говорить нам св. Апостол Павло в своїх посланнях.

Православна церква оставалась вірна своїй традиції й завше давала свідоцтво повноті своїй віри й безмежної лю-

бови. Православна церква не знає протестантського руху, ні тих страшних релігійних війн, які провадилися на Заході в Середньовіччю, що забрали тисячі людей з цього світу, зовсім невинно й без потреби. Православна церква не провадила своєї місії силою, або хитрощами, однак ряди її зростаються й за останні роки вона мала найбільше навернених з любови, ніж яка інша християнська церква, або громада.

Від святих апостолів ми отримали в спадщині дорогоцінні зерна любови, мира, християнського милосердя й того соборового способу думання й орґанізаційного життя нашої церкви, що так знаменито покриваються ідеалами західніх демократій й захоплюють інших християн своєю вимовністю й правдивістю.

Мабуть ніщо так не представляє слави й тріюмфу Візантійського християнського світа, як катедра св. Софії в Константинополі, найгарніша святиня на цілому світі. В ній кожна частина є пропорціонально узалежнена, кожний аспект християнської науки й церковного життя має своє належне місце, й в цілому становить одну, прекрасну святиню, яку всі православні вірні вважають за свою матір-церкву, однак їй не підлягають. Всі інші церкви живуть, як би під охороною духу загального православія, але без якогось видимого голови, якому б інші православні церкви мали б покланятися, або його ідеалізувати, як світового церковного володаря. Інші православні церкви пожичають тільки той світ, як від сонця, щоб жити своїм власним, незалежним життям, приноровленим до окружаючих обставин й характеристичних рис своїх вірних. В християнському світі бачимо, як серед ріжних церков завважується все більше й більше стремління до того, щоб наблизитись до цього первісного джерела віри, науки й церковно-громадського життя, яке ми православні християне плекаємо й будемо плекати, нетільки для себе, але й для тих, що будуть колись потребувати цього свідоцтва правдивого, незмінного й ориґінального джерела віри й науки. Цікаво, що останніми роками літурґічний рух серед римо-католицьких бенедиктинців вказує велике бажання повернутись до практики первісних віків літурґічного життя й приняти всецiло православний дух цього життя, так як ми його приняли й знаємо з перших віків нашої ери.

Тайна св. Євхаристії, або св. Причастя є найвищим пунктом нашого літурґічного життя. Це є центральний пункт нашого православного благочестя. Наказ самого Господа, щоб ми творили це на Його спомин. як найдокладніше нами виповняється. В цій тайні ми приймаємо самого Господа, який живе в нас й нас оживотворяє. Зрозуміти цю тайну лише може той, хто вірує й той, що відчував Бога й Його розуміє. В цій тайні знову ми маємо приклад величезної любови самого Господа Бога, який послав Сина Свого Єдинородного на землю, щоб всі, хто вірують в Нього не загинули, а мали життя вічне.

Серед православних християн на цілому світі панує повна

згода, що до найголовніших, характеристичних рис нашої віри, науки, благочестя й церковно-громадського життя.

Не дивлючись на те, що православна церква включає, або може включати в собі кожну націю й може істнувати на любій території в світі, як незалежна церковна громада, або нарід — вона є наскрізь перенята духом православного благочестя. А це тому, що православна церква є загальним добром, універсальною Божественною інституцією, а її характеристичною рисою й відпечатком її автентичности — є свята любов, яка переймає всіх й побуджує до добрих діл й милосердця до своїх братів й сестер, близьких й далеких.

Студент — Теольоґ.

„ЩО МЕНІ ДАЛО ЖИТТЯ В КОЛЕҐІЇ"

З гордим почуттям переживаю я знов декотрі моменти з нашого життя в Колеґії, де нам так гарно і весело жилося цілий минувший рік.

В атмосфері любови і суспільности ми провели цей рік й мали нагоду й шастя чути й брати приклад від своїх провідників, кількох українських піонірів, наших славних канадійських професіоналістів. Всі вони беруть, і далі будуть брати щиру участь у поширенню нашої української культури, яка так багато краси і богацтва має до нашого життя в Канаді.

Та краса української літератури, музики та танків, передана нам нашими рідними — є великим додатком нашого світознавства.

Тепер ми маємо ту нагоду піддержувати і ширити між собою своє рідне. Ніхто не може зробити гарнішого початку, як ми студенти цього року. Всі ті наші збори, всі ті загальні забави, всі ті промови, всі Богослуження й проповіді підвисшили наше почуття й дали нам сили вірити в кращу будуччину. Вони також навчили нас, як ми маємо відноситися один до одного зі студентів, до людей й як ми повинні шанувати нетільки своє, але також й чуже.

Ті з нас, котрі вийдуть в світ з Колеґії, повинні мати завше на увазі наші громадянські обовязки: бути добрим, рехтельним горожанином цього краю, старатися бути здібним провідником, додержувати завше свого слова і мати в собі ту потрібну терпеливість у всіх наших змаганнях, але понад все шанувати і ширити нашу українську культуру між несвідомою молоддю. Це буде нашим кличем, нашою головною заповіддю й обовязком, який ми в Колеґії пізнали, а в життю будемо покликані серед свого народу впроваджувати в життя й ділами його оправдувати.

Нестор Будинський.

ПРАЦЯ СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА В КОЛЕҐІЇ СВ. АНДРЕЯ В ВИНИПЕҐУ

З початком зимового сезону до уряду студентського кружка увійшли:

Надзірна Рада: п. Гаврилюк, ректор Колеґії; прот. о. Савчук, капелян, о. Юрківський, настоятель Дівочого Інституту.

Уряд студентського кружка: Богдан Лисак — провідник, Нестор Будинський — заступник провідника, Анастазія Бусько — секретарка.

Програмовий комітет: — Ґеорґіна Федорак, Вікторія Когут, Федь Шпитківський, Семен Зґурський, Мирослав Сенишин, Олекса Ольховецький.

Редакційний комітет: Андрій Матвійчук, Петро Дроздович, Мирослав Сенишин, Роман Паньків, Соня Арсеній.

Репрезентанти до місцевого відділу СУМК: — Маруся Войчук, Петро Дроздович.

Збори студентського кружка відбувалися реґулярно, що неділі пополудні. Пізніше перенесено їх на пятницю вечером.

Крім музикальних точок, деклямацій і дискусій, запрошувалося гостей з промовами. о.В. Кудрик дав відчит про виховання молоді в українських інституціях, п. В. Ковальчук говорив про дисципліну в манітобській нормальній школі, прот. о. С. В. Савчук оповів свої спостереження з подорожі до Европи і про життя скитальців в таборах. Були також й інші промови. Крім того відбулося дві дебаті, кілька прогульок і забав.

Анастазія Бусько, секретарка.

МОЇ ВРАЖІННЯ З УНІВЕРСИТЕТУ

Мої перші вражіння про університет до якоїсь певної міри змінилися, відколи я записався на університет. Попередно для мене університет був місцем для тих одиниць, що мають якийсь спеціяльний талант, або для тих, що мудрі, або що мають гроші.

Тепер університет для мене є інституцією, що прямує розвинути людей і приготовляє їх для тих ріжних робіт, що чекають студентів в будучності. Візьмім на приклад, як в аґрономії нас вчили про плян фармовання, про парників та навіть закликали до самої контролі над недугою рослин і казали нам, що маємо робити, щоби врятувати отці рослини.

Наука університетська отворює для нас нові інтересні поля до праці й науки, таксамо вона розвязує нам старі проблєми і оцим способом ціле життя наше робить цікавим, розумним і таким, що приносить користь нам й іншим.

Вас. Лучка.

ВЕЛИКОДНІ ЗВИЧАЇ УКРАЇНЦІВ У ВИНИПЕҐУ

Так, як всі інші культурні народи, що мешкають з нами на фармах і в містах й затримують свої звичаї святкування Великодніх свят Воскресення Христового, так і ми українці, що мешкаємо у столичнім місті Манітоби Винипеґу, також притримуємся звичаїв наших батьків святкування Великодніх свят. Звичаї ці наші є багато кращі і ріжнороднійші від наших сусідів. Сусіди наші звикли все більше купувати готове на свята. Наші мами, то мають нахил все приготовити собі самі на свята, а то святочну паску, бабу, ковбаси, шинку, хрін з буряками, сир, яйця і все, що входить на стіл на Великодень. Всі страви є гарно і смачно приготовані, та ще і посвячують їх в церкві після Служби Божої на Великдень. Тиждень перед Воскресенням, посвячується вербу або лозу в память вїзду Христа до Єрусалиму і роздають тої неділі цю лозу молодим в церкві. Повернувши з лозою з церкви вітаються, торкаючи лозою один одного. „Лоза бє, не я бю, за тиждень Великдень", кажуть вони. Підчас цього посліднього тижня відбуваються всякі молитви та поклони, головно в страстний четвер та сповідаються вірні й причащаються, приготовляючися душевно до великого торжества.

Протягом цього тижня дівчата помагають своїм матерям в печенню та варенню всяких страв, ще й пишуть писанки на свята. Коли хто з читачів мав нагоду бачити чудово виписані писанки, що їх часто можна бачити в Годсон Бей сторі, або по других сторонах, той най знає, що ці писанки писали наші українські дівчата або матері. Чужинці, що оглядають ці писанки, чудуються, як то можна їх так гарно виписати та закрасити. В цих писанках можна багато бачити тої дівочої терпеливості, точності, ріжно-родності взору та краси, котрою відзначаються наші українські дівчата. Наша дівчина не вдоволяється чоколядовим заяцем або яйцем. Вона собі випише і закраше яйце, котре перетворюється в красу мистецтва, яку подивляє кожний, що глядить й розуміється на тій красі.

Настає день Великдень. Раненько ще до схід сонця вірні спішуться до церкви, де відправляється Служба Божа. По Богослуженню буває обхід з хоругвами та світлом три рази довкола церкви, співаючи „Христос Воскрес", і посвячують паски. Забравши свячене, вірні спішать домів. Вони засідають до стола і починають їсти свячене, співаючи „Христос Воскрес". Всі веселі в добрім гуморі. Стіл повний, все що хочеш. По обіді молодіж іде бавитись в гаївки і так забавляються аж до вечера.

На другий день свят в Великодній Понеділок, вранці, декотрі бавляться й обливають один одного, а головно молоді хлопці та дівчата. Потім ідуть на Богослуження. Опісля переводять день в гостині у знайомих. Дівчата обдарову-

ють найкращими писанками хлопців, коли противно анґлійські хлопці дають дівчатам чоколядові яйця або зайчики.

Великдень для нас молодих залишається для нас завше приємним спомином. Це є день нашої молодости та радості. Великдень нам також дає надію нашої будучности. Ми радіємо та веселимось, бо Воскресення дає нам свіжі надії для нашого життя, нашої нової будучности, яка немов відроджується воскресенням Христовим. Дай Боже щоб в недалекому майбутньому не тільки, що святкували воскресення Господне, а також разом з нашими українськими звичаями — святкували воскресення й цілої України.

Леся Паньків.

ПОТРЕБА ЄДНОСТІ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ

Пишу я ці слова, бо пригадують вони мені подібні думки, котрі я в минувшині писав до „Винипеґ Фрі Прес". Ті слова говорили тоді про українську незалежність, а ці коротенькі мають бути про українську культуру. Ми українці повинні єднатися в один сильний табор. Всі ми маємо ту саму культуру — ту красну мову, ту знамениту літературу, ті ріжні звичаї — все це є наше власне культурне добро. Те наше сильне почуття до свого рідного, до свойого власного повинно нас всіх гуртувати в одно. Наша певність й гордість і особливо віра в наші культурні здобутки повинна стояти понад все й повинна бути початком всіх наших починань й діл. Також ми повинні памятати, що розумним, добре вихованим й культурним чоловіком можна прийти до згідного заключення далеко скоріше, ніж з несвідовим чоловіком. Маючи це на увазі — ми повинні в культурний спосіб залагоджувати наші спільні українські справи й не виносити їх поза наші межі. Добре виховані люде й дипльомати не розголошують своїх трудноців та незгод між чужими. Памятайте ту українську приповідку: „де бються, там третій користає", щоби й з нас українців, третій не користав. Далі маймо на увазі, що характеристичною рисою кожної демократії є певні „компроміси" в життю й в дискусіях й без тих згода є неможливою.

Ми маємо знаряддя, отже треба тепер учитись, розуміти, терпіти, переговорювати і простити, коли треба. Тільки тоді, коли ми зможемо це зробити, то тоді наші довершення покажуться, як одне щось реальне, сильне в однім, сильнім зєднанім Українськім Народі.

Микола Крелатий.

СПОРТ В КОЛЕҐІЇ СВ. АНДРЕЯ

На самому початку студенти мали дуже мало можливостей займатися спортами. Студенти ходили до міста й приглядалися до ріжного спорту, або ходили на ховзанку в зимі. Але зчасом в Колеґії призначили одну кімнату для ґімнастичних вправ й забав, купили кілька рукавиць для боксування й наші хлопці почали там бавитися й боксуватися. Ця кімната була призначена для хлопців тільки й багато бійок там відбулося, щоб врешті установити нашого героя в боксуванню.

На зміну ходили студенти кілька разів ховзатись на колисцятках (ролер скейтінґ), або на лед й особливо переймалися грою в гоккей й нераз ходили до „Олимпик Рінк", який знаходиться тільки через дорогу від Колеґії.

Був час, що Колеґія хотіла винаймити „скейтінґ рінк", але не було достаточного числа студентів, щоб були в цьому зацікавлені й цей плян відложили на слідуючу зиму.

Як тільки весна почала наближуватися — програмовий комітет зорґанізував, ще кілька „ролер скейтінґ" вечорів, й гру „бовлінґ", а пізніше, то вже можна було бавитися надворі.

З весною й з приїздом нашого Декана спорт почав направду процвітати в нашій Колеґії. Не вспіло ще сонце висушити траву, як хлопці почали на вулиці галкою гратись. Зчасом дістали вони цілу низку копит (horseshoes) й як тільки був вільний час підчас павзи, або після вечері ви могли б завше бачити на східньому боці Колеґії гурток веселих хлопців, що завзято кидали тими підковами. (Тут навіть були поголоски, що пан Пас. й пан Спит. будуть пробувати здобути перше місце на цілу Західну Канаду).

З наближенням весни — Колеґія купила приладдя до гри в сітківку й приготовила місце для цієї гри на церковному ґрунті, коло Ст. Джон Парку, де ви можете бачити після вечері кількох хлопців, що бавляться, або кричать й один одному помагають в грі, або один одного заохочують до неї. Досить сильно витолочена трава навколо тих стовпів, що там стоять закопані, ясно показують, як популярною є ця гра серед студентів Колеґії св. Андрея.

Для дівчат управа Колеґії купила знаряддя для гри в „крокет" й ця гра стала така популярна, що дівчата мало коли можуть забавитися, бо багато хлопців також хоче грати, навіть кілька членів Дирекції що вечора приходять й також хотять грати. Нераз дівчатам приходиться тільки дивитись й подивляти, як інші грають.

Крім того при Колеґії істнує дружина гри в „бейс болл", яка кілька разів вже грала й два рази навіть поза Колеґію. Перший раз вони грали з Колеґією Ст. Джонс й програли, але другий раз виграли з результатом 4:0.

Студенти своїм зацікавленням й охотою, яку вони проявили в цих спортових грах, показали, що вони нетільки

можуть бути добрим прикладом в своїх студіях, але можуть також бути добрим прикладом фізичного здоровля й вправи.

Ті хлопці, що зробили добрий початок цього року вірять, що й на слідуючий рік, коли їм приготовлять той спортовий пляц, де мають будувати Дівочий Інститут, то вони викажуться більшою енерґією й придбають більше учасників.

Богдан Чубей,
Петро Присяжнюк,
Соня Арсеній,
Роман Паньків.

ВІДЗНАКА КОЛЕҐІЇ СВ. АНДРЕЯ

Відзнака Колеґії це є пурпуровий щит, на якому є вибитий або вишиваний золотими нитками хрест св. Андрея, обрамований білою стяжкою й перетятий ширшою білою стяжкою, на якій видніє напис пурпуровими нитками: „St. Andrew's College".

Пурпуровий колір є реліґійним, церковним кольором й підкреслює ту саму ідею церковности та реліґійности Колеґії, як інституції виховавчої. Золотий хрест є тим Андріївським хрестом, на якому св. первозванний апостол Андрей й наш патрон волів себе розпняти. Золотий або жовтий колір є також одним з барв, з яких наш народній український прапор складається.

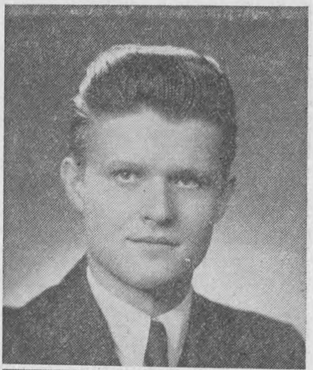
Ми мали багато взірців й суґестій, що нам піддавали підчас нашого вибору й часом в нас було вивішено більше ніж пять чи шість окремих відзнак; всі вони дуже гарні й захоплюючі. Але ми затрималися на взірцеві, який початково піддав студент Манітобського Університету Олександер Ольховецький, бо його ідея відзнаки найбільше нам всім сподобалася, бо вона пишна й гарна, має прекрасні кольори й найбільше передає ідею нашої Колеґії, як реліґійної, виховавчої інституції й духа незломности, витревалости й відданної праці для найвищої ідеї християнського служіння, яка так яскраво представляється в вигляді Андреєвського Хреста на пурпуровому, себ-то реліґійнім тлі.

Взірець, поданий студентом Олександером Ольховецьким, був остаточно принятий на загальному зібранню Кружка Студентів Колеґії св. Андрея й затверджений Дирекцією її. Цей взірець є тепер офіціяльною відзнакою Колеґії.

О. А.

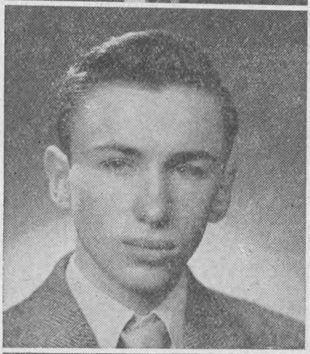
КІЛЬКА СЛІВ ПРО НАШИХ СТУДЕНТІВ.

(Біоґрафії)

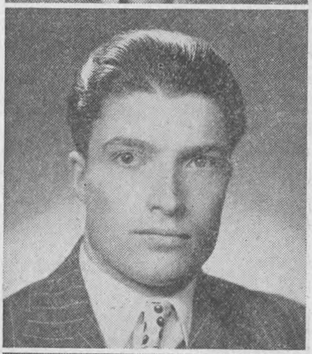
ДМИТРО КОЛОПЕНЮК

Дмитро є надійний хлопець і здібний студент. Він спеціялізується в математиці на другім році університету. Він походить з Четфілд, Ман. Всі, що знають його, поважають, як чоловіка гідного характеру.

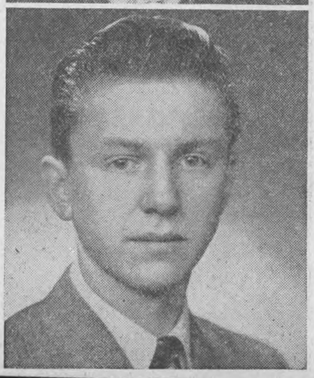
ДЖЕРАЛД РУСИН

Джералд мешкає в Винипеґу і бере дванадцяту клясу в Колеґії. Дуже здібний студент і добре поводиться. Любить спокій і тому хоче спеціялізуватися в лябораторіях дослідів природничих наук.

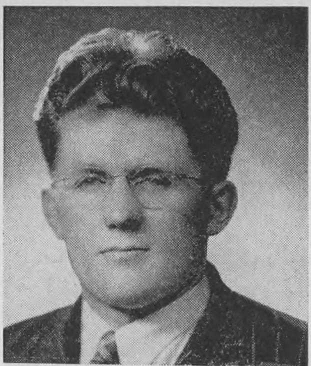
СТЕФАН КНИШ

Походить з Ґардентон, Ман. Є студентом університету, де бере курс електричного інженірства. Він є поважний і тихої вдачі. Спеціяліст в "ролер скейтінг".

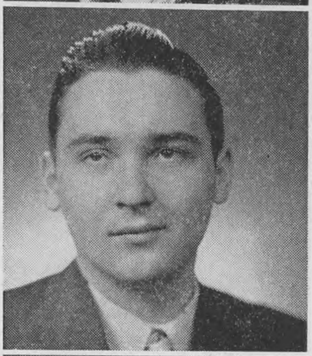
НЕСТОР БАСАРАБА

Нестор приготовляється до бизнесу і бере торговельний курс. Його дім в Пайн Ривер, Ман. Він є гарної вдачі, ввічливий і радий всім помочи, як на бизнесмена пристало.

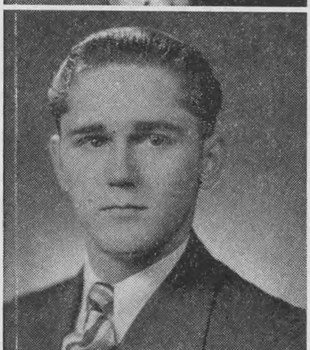
МИРОСЛАВ ГРИГОР

Ще один надійний теольоґ, яких нам дуже треба. Та Мирослав вірить в добре приготовання до важної праці. Тому увін хоче вперед осягнути степень B.A. і тепер бере другий рік університету. Мирослав походить з Ейлшам, Саск. Підчас вакацій буде працювати для СУМК.

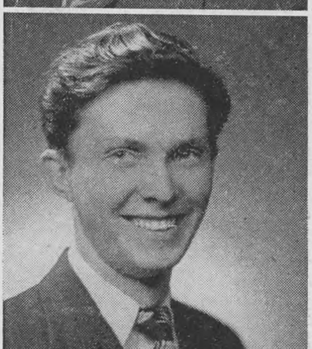
ПЕТРО ДРОЗДОВИЧ

Походить з Ґілберт Плейнс, Ман. Тепер бере другий рік університету, де вчиться Прикладних Наук. Веселої вдачі і дуже добрий дебатант. Його фільозофія є „Роби другому те, що ти бажав би від других".

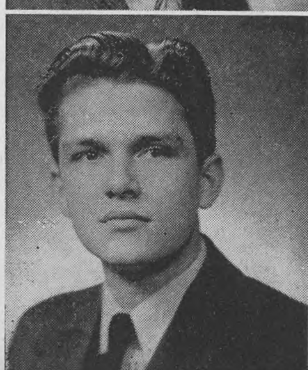
ОЛЕКСАНДЕР ОЛЬХОВЕЦЬКИЙ

Походитть з Геспатайт, Онт. Бере другий рік університету, де вчиться біольоґії. Його амбіція бути дослідником землі. Фільозофія його „невірь, поки не переконаєшся".

ФЕДЬ ШПИТКОВСЬКИЙ

Родився в Виндзор, Онт. Є знаменитим співаком. Бере курси одинадцятої кляси. Ще не знає, що має вибрати в життю. Любить поважні розмови з дівчатами. Ніколи не ходить сам.

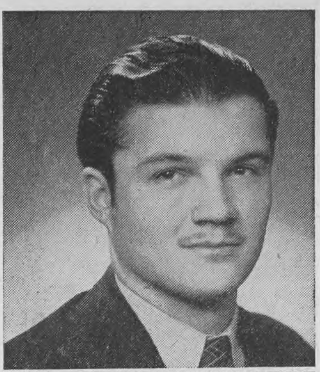

БОГДАН ЛИСАК

Богдан приїхав з Роблин, Ман. Бере третій рік університету. Своєю вдачею і здібністю він надається на провідника і тому його вибрали головою студентського кружка при Колеґії. Він віддав багато часу і енерґії для кружка і для приготовлення нашого річника. Богдан також був активним Сумківцем в Винипеґу і є вибраний заступником голови товариства Альфа Омеґа на слідуючий рік.

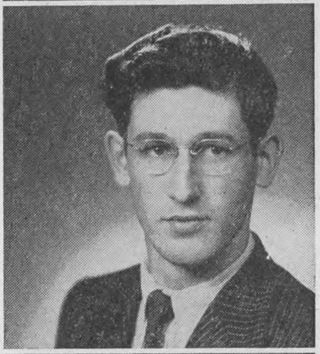
АДАМ ГРАБЧАК

Походить з Лувис, Ман. Бере курс одинадцятої кляси. Дуже серіозний характер. Любить їздити автом. Його фільозофія: „Ов! Бродер"! В будучності хоче бути детективом.

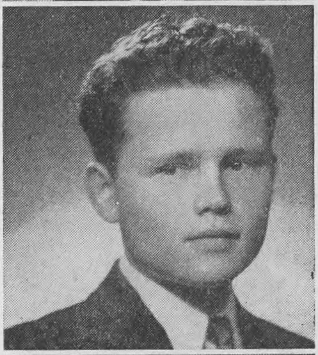
ВОЛОДИМИР ПРОЦЬ

Походить з Брод Велий, Ман. Студент університету, де студіює „Прикладні Науки". Розважний в усіх справах і інтересується народнім життям. Його фільозофія „Слухай, що другі говорять, а свій розум май".

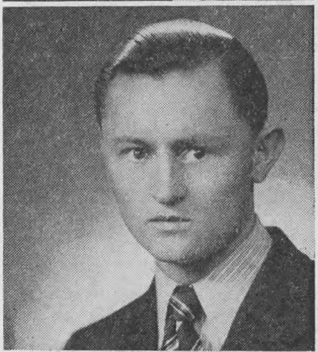
ПЕТРО МЕЛЬНИК

Походить з Ангусвил, Ман. Бере курс дванадцятої кляси. Добре учиться. Любить ловецтво і риболовство.

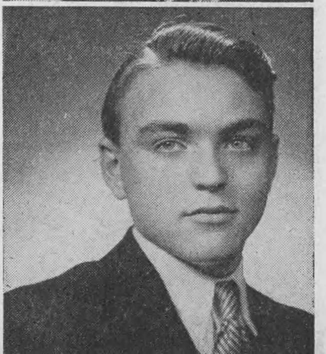
ПЕТРО ПРИСЯЖНЮК

Походить з околиці Пайн Ривер, Ман. Бере курс комерційний і думає стати великим бизнесменом. Петро є тихої вдачі і думає поважно. Любить музику і належить до нашої домашньої орхестри.

ДМИТРО ПАСКАРУК

Походить з Принс Алберт, Саск. Бере другий рік університету. В будуччині має надію бути адвокатом. Веселої вдачі і все любить помогти тим, що знаходяться в клопоті. Його фільозофія „Що правда, то не гріх".

ҐЕОРҐІНА ФЕДОРАК

Ґеорґіна приїхала найдальше — аж з Вилінґдон, Алта. Тож не диво, що скучала за домом. По укінченню XII кляси, вона хоче брати фармацевтику. Любить музику і кіно; веселої вдачі і на все має міру. Вона ще колись щось напише до нашого Річника.

АННА ДРУЛЬ

Походить з Овкборн, Ман. Дуже спокійної вдачі. Інтересується ручною роботою. Любить бачити всіх веселими, а також збирати почтові марки з інших країв.

МАРІЯ ВАРАНИЦЯ

Бачите з її лиця, що Марія є тихої, веселої і згідливої вдачі. Тому вона вибрала собі добрий фах бути стеноґрафкою по скінченню одинадцятої кляси. Її родичі мешкають в Кендіяк, Саск. Марія гарно вишиває і любить їздити двоколесником.

ТАНЯ ГАВРИЛЮК

Походить з Нипавин, Саск. Має учительську дипльому і докінчує курс комерційний. Деколи помагає в офісі. Таня грає добре на фортепяні і любить спорт.

СОНЯ АРСЕНІЙ

Соня бере дванадцяту клясу. Часто любить їхати до дому до Сейт Аґейт, Ман. Має амбіцію і дуже рухлива, але поки що не знає до чого взятися; все весела і нічим не журиться. Любить ручну роботу, але математику не конче.

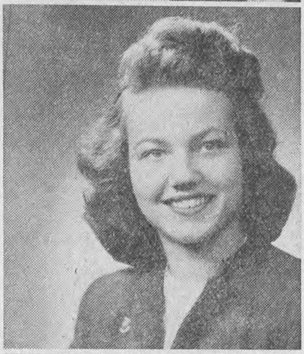
ЛЕСЯ ПАНЬКІВ

Походить з Дуфрост, Ман. Бере курс дванадцятої кляси. Поважної вдачі. Думає бути норсою по укінченню школи. В вільний час любить грати на пяні.

АННА АНАКА

Анна бере одинадцяту клясу. Її родичі фармерують в Стінен, Саск., а вона хоче бути стеноґрафкою. Вміє гарно шити і вишивати. Сама щирої і веселої вдачі і не любить бути на самоті.

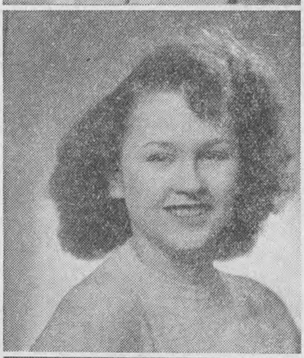
АНАСТАЗІЯ БУСЬКО

Анастазія є одною з більше активних дівчат і бере живу участь в студентськім життю в Колеґії. На неї наложено обовязки секретарки, які вона точно сповняла. Анастазія думає брати учительський курс по скінченню своїх студій в Колеґії. На це вона спеціяльно надається своєю вдачею і здібністю. Її родичі мешкають в Росборн, Ман.

ВІКТОРІЯ КОГУТ

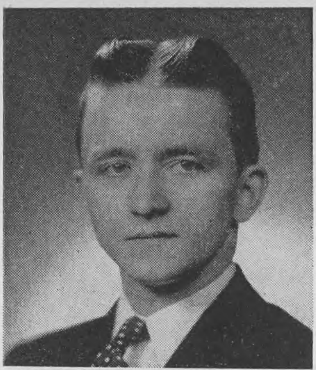
Вікторія бере курс одинадцятої кляси. Її родичі мешкають в Роза, Ман. В науці вона поступає добре. У вільний час збирає знимки великих артистів. Вікторія звертає на себе увагу своєю веселою і тихою вдачею. З неї буде добра учителька.

МАРУСЯ ВОЙЧУК

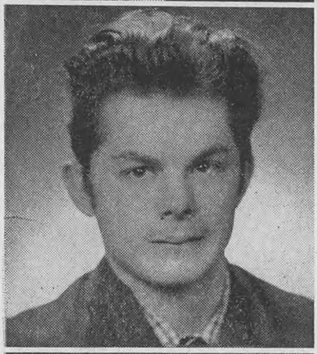
Маруся мешкає в Винипеґу і ходить до Колеґії на одинадцяту клясу. Вона є дуже активна, весела, любить музику і товариство. По скінченню школи, Маруся хоче бути журналісткою. — Щасти Боже!

МИХАЙЛО СІРИЙ

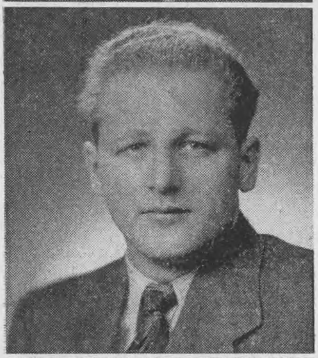
Родився в Галичині, місто Соколівка. Прибув до Канади з родичами в 1930 р. і живуть в Флин Флон, Ман. Бере курси дванадцятої кляси. Його амбіція є стати електричним інженіром. Поважної вдачі і любить розмовляти на ріжні теми.

ВАСИЛЬ КОТИК

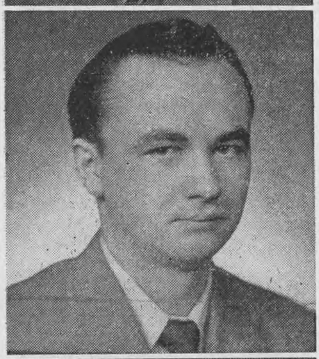
(прізвище — "Візик")

Походить з Форт Френсис, Онт. бере курс 11 кляси. Дуже веселої вдачі. Його фільозофія: „Рано до ліжка, а пізно з ліжка, то добре на розум, але зле на подушку". Має таке гарне волосся, що всі хлопці йому завидують. Його амбіція стати „журналістом". Один раз запідозрівали його й вважали за редактора "Щоденні пригадки". Але це мабуть була помилка.

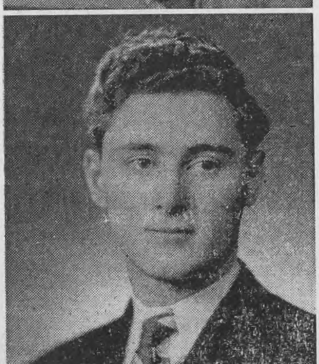
НИКОЛА КРИЛАТИЙ

Походить з Ґардентон, Ман. Є оден з ветеранів і бере другий рік університету. Кажуть, що дуже здібний студент, але він мало про себе говорить; більше думає і приглядається другим.

НЕСТОР ДОЛИНЧУК

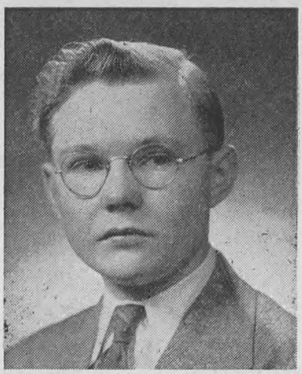
Походить з Винипеґу, північної Америки, з західної частини земної кулі. Є студентом одинадцятої кляси і має добру неприсилувану волю стати аптикарем. Любить жіноче товариство.

АНТІН ОНИСЬКО

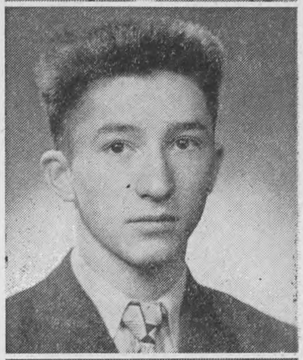
Походить з Ґардентон, Ман. Бере курси дванадцятої кляси. Будуча професія — бути адвокатом. Веселої вдачі і любить бачити всіх веселими. Любить жіноче товариство й "Коко-Кола". Фільозофія така: "Роби другим, як другі роблять тобі".

СЛАВКО ПЕЛЕШОК

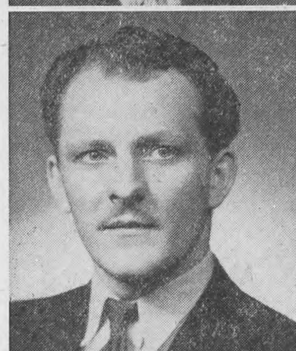
Походить з Мензі, Ман. Бере одинадцяту клясу і його амбіція є покінчити студії на дентиста. Він все веселий і любить жартувати. Славко грає на скрипці і є диріґентом орхестри, яка грає на всі три поверхи в Колеґії.

БОГДАН ЧУБЕЙ

Походить з Роза ,Ман. Бере курс одинадцятої і дванадцятої кляси. Добре вчиться. Веселої вдачі; кожного вечора чути його по всьому будинку, як соловейка. Не любить тих, що сумують. Понад усе любить Котика.

СЕМЕН ЗҐУРСЬКИЙ

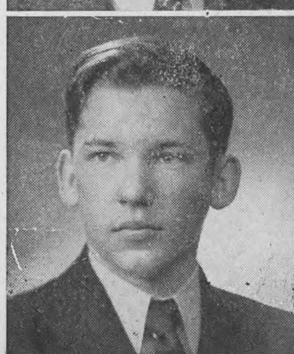
Походить з Летбридж, Алта. Бере курс дванадцятої кляси. В університеті думає студіювати рільництво. Має характер поважної вдачі; зі всіма співпрацює.

НИКОЛАЙ ЗАГАРА

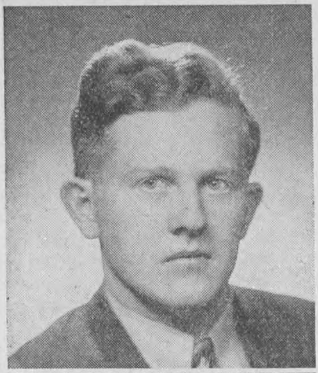

Походить з Ґардентон, Ман. Студент університету, де бере курси „Досвідного фармерства". Тихої вдачі і дуже розважний. На будучність має намір бути провідником серед українських фармерів.

МИРОСЛАВ СЕНИШИН

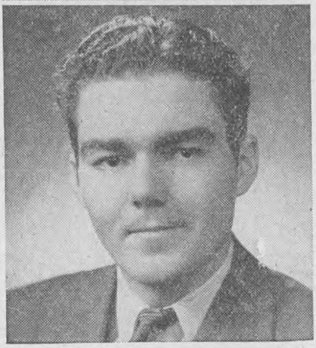

Походить з Алберти. Син православного священика о. Сенишина. Бере курс дванадцятої кляси. Бажає стати лікарем. Любить займатися вироблюванням знимок.

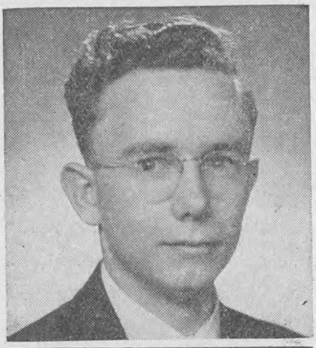
МИРОСЛАВ ПАХОЛОК

Мирослав є одинокий "форінер" в Колеґії, бо приїхав з Зединених Держав на Теольоґію. Тай кваліфікації він має на будучого священика, не які; гарної вдачі, має добрий голос, любить музику і дуже інтересується українським життям і культурою.

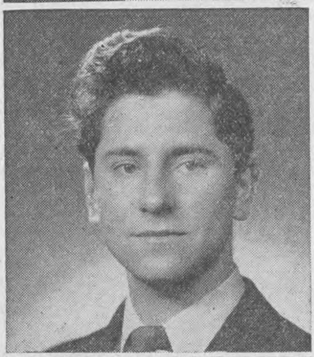
ВАСИЛЬ ЛУЧКА

Василя можна ставити за примір як щирого, релігійного студента. Він походить з Септон, Ман. і бере курс дослідного фармерства на університеті. Має певну ціль і постанову в життю.

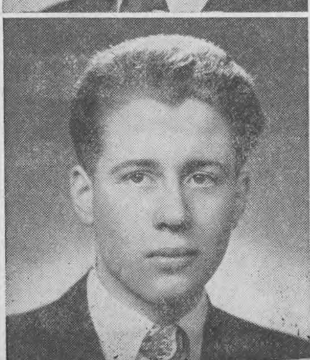
АНДРІЙ МАТВІЙЧУК

Андрій ширить добре імя в Сенді Лейк, Ман. Він бере одинадцяту клясу, а крім того багато часу віддає для студентського кружка. Це дає йому нагоду виробитися на доброго бесідника і провідника. Він все точний, щирий і працьовитий. Таких нам треба якнайбільше.

НЕСТОР БУДИНСЬКИЙ

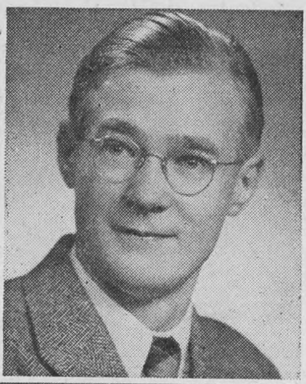
Походить з Силвер, Ман. Студент другого року університету. Дуже інтересується справами українського народу. Веселий характер. Служив при армії й учителював. Думає стати „саєнтистом".

РОМАН ПАНЬКІВ

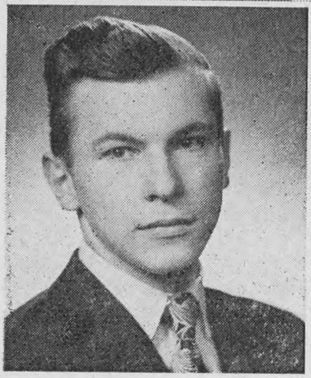
(прізвище "Алберт Астроном")

Походить з Дуфрост, Ман. Бере курси одинадцятої кляси. Його фільозофія такаь "То моглоб ще гірше статись".

ОРЕСТ ШЕВЧУК

Походить з Ґарлянд, Ман. Вчиться тепер в дванадцятій клясі. Є дуже доброї вдачі й живе мирно зі всіма хлопцями й дівчатами. Ходить завше до церкви. В Колеґії найголосніше розмовляє й тому є одним з ліпших промовців. Має замір вступити до Манітобського університету й продовжувати свою науку.

БОГДАН МУЛЯВКА

Походить з Сенді Лейк, Ман. Бере дванадцяту клясу. Має знамениту здібність до математики, але не любить рахувати. Знаменитий співак модерних пісень. Життєва постанова, бути лікарем. Його фільозофія: 'О! Ай ем лейт фор метц".

II. ДОПИСИ СТУДЕНТІВ

СВЯТИЙ АПОСТОЛ АНДРІЙ ПЕРВОЗВАНИЙ

Прославимо Андрія Богопроповідника
І Церкви першого послідовника,
Брата Петрового; бо, як колись його,
Так і нас нині він призиває:
Прийдіть, ми знайшли Сподіваного.

(Кондак, голос 2)

Святий Андрій родився в місті Витсаїді у Галилеї. Він був учеником Святого Іоанна Хрестителя і через його оповідання про Ісуса Христа, Святий Андрій пішов за Христом. Також привів Святого Симона Петра, його рідного брата, до Христа. Через якийсь час Святий Петро і Андрій продовжували свою роботу, як рибалки на Галилейському Озері, а потім як Святий Іоан був засуджений то „Ісус ідучи попри озеро

Галилейське, побачив двох братів, Симона, званого Петром, та Андрія, брата його, що закидали невід у море. І промовив Він до них: „Ідіть за мною, то зроблю вас ловцями людськими.” „Вони зараз покинули неводи свої, пішли слідом за Ним.” (Маттея Гол. 4 — 18, 19, 20). Святий Андрій проповідував в Юдеї, Греції і Малій Азії. Також є передання, що Апостол Андрій був в Грузії і Абхазії на Кавказі. Переданні літописи пишуть, що Святий Апостол Андрій був і на нашій Українській землі, яка в тім часі називалася Скитія, і що проповідував в Херсонесі Таврійському, в теперішнім Криму. З Криму Апостол Андрій відплив по ріці, Дніпро, до того місця, де тепер стоїть Київ. Там на Київських горах Святий Андрій поставив Хрест і сказав ученикам, що були з ним: „Чи бачите ці гори? От на цих горах возсіяє благодать Божа; взнесуться храми Божі і світло правдиве вийде відси на всю країну.”

Апостол Андрій заснував церкву в Византії, у Царгороді (Істанбул, Турецька назва). Як Апостол прийшов до Патраху, місто в Ахаї — то через його благовістя навернулося до Христа багато поганів. В числі навернених людей був й брат і жінка самого начальника, Єгеї, цієї країни. Як начальник довідався про це, то наказав замкнути Святого Апостола в тюрмі. В тім часі як Апостол Андрій був в тюрмі, то багато віруючих приходило, щоби помолитися з ним і послухати його слова. Число Християн вже було велике й щораз збільшалося. Начальник покликав Святого Андрія до себе й пробував змусити його відректися від Христа. Начальник питався, „Як можна вірувати в чоловіка, який, як злодій був розпнятий на Хресті?” Святий Андрій відповів, „Що Господь добровільно, з любови до людей, приняв страждання й що Він смертю Своєю примирив людей з Богом і подав їм вічне життя.” Начальник не увірував і засудив Святого Апостола на хресну смерть. З радістю привітав Апостол Хрест, який став освяченим предметом й символом віри й спасіння для всіх Християн через смерть Христа на ньому. Святий Андрій ще вчив нарід з Хреста і вмовляв його до покори, говорив про любов до ближніх, про прощення провин і про вічне життя. Він висів на Хресті два дні і дві ночі. Нарід був прийшов до незапокоєння і начальник, бачучи поставу народа, сам прийшов на місце кари, звелів зняти Апостола з Хреста, але Святий Апостол з молитвою віддав своє життя Богові. Свято Святого Апостола Андрія святкуємо 30 листопада.

Апостоле первозаний
І брате первоверховного Андрію,
Владиці всього молися, щоб послав
Спокій Землі Українській і всьому світові,
А душам нашим велику ласку.

(Тропар, голос 4)

Мирослав Павло Пахолок.

ЧОМУ АСИМІЛЯЦІЯ?

Історія каже, що найбільше чужинців імігрантів переступили границю Канади від 1900 до 1915 року. Всі ці ріжні народи — українці, німці, поляки, шведи й другі — розпочали той процес, котрий ми називаємо „асиміляцією". Але щоб „асиміляція" могла стати актуальною, для того потрібно мати бодай двох виражених й окромішних народніх ґруп, у яких знаходиться певна ріжнородність, цілком інші звичаї, інші традиції. Коли одна та ґрупа так багато більша або сильніша від другої, то звичайно меньша розсіється між більшою, перебере її мову, її історію, її культуру до такої міри, що ґрупи трудно, або не можливо розпізнати.

Нині дуже багато чуємо про те, що молодь „асимілюється", але рідко коли хто нам каже про причини цієї „асиміляції". Загально думають, що причиною цього є занедбання своєї культури й брак доброго виховання в дома. До певної міри це є так, але поза те, є ще кілька причин, про яких ми не знаємо, або не говоримо.

Наші й другі іміґранти всі поприїздили з країв, де життя було зовсім інше, як в Канаді. В Европі була панщина. Пани знущалися над кожним селянином та кріпаком. Там їх гонили, то взад, то вперед, мов худобу. Свободи там не було. Люде бідні та нещасні жили в темноті. Шкіл було мало і то тільки для богатих. Робота була тяжка, а платня така мала, що на життя не вистарчало. Грошей там защадити ніхто не міг, бо не було й як й з чого. Коли чоловік там мав якусь природню здібність, то він її використати не міг, бо він був цілковито в руках пана. Люде ділилися там на кляси, були пани, священики, учителі, а на самому найнищому щеблі -- знуждені кріпаки. Перехід з одного стану в другий був неможливий. Як чоловік родився бідним кріпаком, так він і вмерав.

Але тут в Канаді обставини цілком інші. Тут чоловік рівний з рівними. Коли він має 21 рік, то він може голосувати, не дивлючись на те, чи він бідний, чи богатий, чи він знатного роду, чи простий собі робітник. Понад це, кожний горожанин голосує на виборах, як хоче, а не як пан каже; він говорить, що хоче, а не те, на що йому позволяють. Коли б він попався в суд, він може найняти адвокатів, щоб його обороняли. Його не може ніхто заарештувати, аж доки суддя не докаже його вини. Також свобода, або привилей використовувати свої власні природні здібності згідно з своїм бажанням, й займатися такою працею, яка подобається, як також започаткування приватних підприємств — є тою істотою нашої демократії. Ці канадійські політичні, правні й суспільні свободи є власне тими важними чинниками, що складаються на початок „асиміляції". Тому, що вони при такій свободі — люде чуються рівними з людьми, з котрими вони є співгорожанами. У такім поло-

женню вони багато скорше переберають, як свої ті риси канадійської культури.

„Асиміляція" є характеристичною рисою канадійського життя. Кажуть, що ті чужі народи, в яких культура є дуже подібна до анґлійської культури „асимілюються" найскорше. Хотяй ми негодні цього доказати, то можем сподіватися, що таке є можливе. Дивлючись на українців, ми бачимо, що їх мова, їх звичаї, їх традиції, їх церква, їх доми не є подібні до анґлійських. Все ж таки нераз ми, не думаючи, кажемо, що наша молодь скоро „асимілюється". Цікаво, скільки є правди в цьому вислові?

Українці приїхали до Канади бідними, без грошей й майна. Їх першим завданням було заробити на одіж й поживу. Але тут їм все було чуже; вони не розуміли ні мови, ні звичаїв, ні правил. Якоїсь роботи їм було тяжко знайти. Тому вони осілись близько один другого, бо всі боялись чужого та непевного. Вони щиро дбали про своє, шанували його і пробували всі, що було їхне, затримати. Вони єднались, працювали завзято і суспільно, щоби роздобути троха маєтку і поліпшити свій стан. Вони ставили церкви, засновували рідні школи, корчували незмірні ліси, орали та сіяли урожайні поля. Ті, що поселилися по містах, таксамо почали дороблятися. Поступ був скорий й дуже замітний.

Але рівночасно люде почали використовувати ту нову свободу думки та слова і всякого заняття. Тут ніхто не заберав від них ні можливостей, ні їхніх зарібків. Не працювали вони для панів, але самі для себе. Тут їхні гроші та майно стали символом культури та підвалиною цієї країни. Люди почали задивлятись більше та більше на багацтво, на роздобуття грошей, на фарми, на автомобілі й на випередження свого сусіда. Вони розпізнались скоро в новій ситуації. Майже всі повстали спекулянтами, закуповували землі, розбудовували склепи, купували авта. Першенство найбогатішого стало праведним бажанням.

Так пропала та суспільна праця, те почуття обовязку до загальних справ. Повстала самостійність, незалежність, легковаження, суперництво та недовіря і нехіть помогти братові. Люде тепер мають більше автомобілів, більше грошей, вони зглядаються чим раз більше на вільний час, на той „ґуд тайм", на забави та танці. Час свій вони марнують на щось інше, а не цікавляться культурними, загальними, поучаючими справами. В будний день по праці вони не ідуть на товариські збори, але їдуть у місто до театрів та на танки. У неділю вони не йдуть до церкви під порогом, але сідають в авта і їдуть десь до далекого озера — знов на „ґуд тайм" за кілька миль від дому. Церква, та цегла морального і культурного життя — зісталась тільки інституцією, де молоді вінчаються, а діти хрестяться, та часом старші (котрі ще вірять у Великдень) раз на рік паски святять. Ніхто не дуже бажає її підтримувати, всі спускаються на священика, бо йому платять десять, чи вже може там двадцять до-

лярів місячно. Та окрім того він на хрестинах щось заробляє. Старшим цей новий вигляд вже не пошкодить, бо вони застануться такі, як є. Але молодь! От тут сором! Пропадає той моральний примір для молодих, вони губляться й йдуть кривими вулицями, та опиняються в кінці кінців в неморальних, невідповідніх місцях.

Таке саме буває з рідними школами. Люде декотрі відчувають, що вони не можуть платити учителеві. Багато бояться, щоби їх дітям не „помішалося" з анґлійським тай кажуть, що нехай вперед чужого вчиться, а пізніше свого. Але в більшості випадків те почуття до свойого пропадає. Вони кажуть, що їх діти обійдуться з анґлійським, а українського їм не потрібно. Їх діти ходять тільки до анґлійських шкіл. Там ті діти більше асимілюються, як де. Там вони переберають від других ці поверхові риси канадійської культури. Там учать їх тільки чужого, за свої добрі сторони їм ніхто ніколи не каже. У школах вони про свою, ні чужу церкву не чують. Про своє походження вони не знають і не розуміють. В ріжних своїх забавах вони переберають декотрі чужі забави й ставлять їх вище ніж свої. Тимчасом свої забави є гарніші і ліпші, а вони про них не знають, а як би знали, то їх не розуміли б.

Починається вдома боротьба двох культур, бо приходять діти до дому з новими цілями, з новими ідеями, з новими думками. Говорять вони в школі цілий день по анґлійськи, або по французьки. Вони вживають все тієї самої мови, бо ця мова є мовою всіх і вони відчувають, що коли б вони говорили рідною мовою, то на них будуть люде зглядатись. В короткім часі — це остається їх звичайним способом розмови. По свойому їм тепер трудно научитись. Так знаходиться по домах два способи життя — родичі живуть українським, а їх діти ні цим ні тим, от так собі живуть! Не раз з цього витворюється незгода в родині, бо одні других пробують переконати. А де нема згоди, то часто є легковаження до своїх рідних та до свого дому.

З приводу цього легковаження, родичі перестають бути авторитетом дому. Їх діти стають незалежними. Вони роблять, що хотять і коли хотять, та обуруються, як їм хто каже, що робити або не робити. Але вони не розуміють, як вони самі собі шкодять, через ту нехіть взяти поради старшого. Тому, що ця молодь свого не знає і не хоче знати — вона його цурається. Пробує вона увійти в анґлійське товариство, але це їй не вдається, бо анґлійці вважають їх за людей чужих, не своїх, несвідомих. Коли це так, то нетрудно здогадатись, де наша молодь зможе упинюватися? Упинюється вона на вулицях, між подібними людьми. Але яка їх культура? В дійсності вони жадної культури не мають, а як якусь мають, то це культура вулиці. У такім товаристві люде заховуються, як вміють. Тут нема ніяких звичаїв, ніяких традицій, ніяких правил. Тут нема жадної пристойности, ні пошани один до одного, нема до чого пригорнутись і сказати що „це моє", або „це наше". Та пропавша молодь

встидається свого походження і кличе себе канадійською, а вона є нічим іншим, як тим брудом, тою нечистю, котру ми завше бачимо на вулицях. Ми помиляємося, коли ми кажемо, що ці молоді люде „засимілювалися”, бо вони часто не говорять плинною та чистою чужою мовою. Вони зовсім безкультурні, безхатні, несвідомі. Живуть вони нерозумним та неосвіченим життям, й світ їх не хоче, а вони світові нічого дати не можуть. Їх можна легко розріжнити, бо це є тільки шумовиння, що чужого не навчилось, а про своє забуло.

Ніхто не може сказати, що родичі завинили в кожнім разі, бо бачимо, що ріжні сили та впливи грають дуже велику ролю в знищенню нашого народу. Але ті сили та ті впливи можуть бути, до певної міри, контрольовані старшими. Певна річ, що всім треба до якоїсь міри, зглядатися до роздобуття майна та грошей, але в тій погоні за багацтвом треба мати інше на увазі, більше ніж гроші. То не той нарід багатий, що має багато грошей та маєтку, але той нарід який має і знає свою культуру, свою літературу, свою історію. Український нарід в цьому відношенню є один з найбагатіших народів. На жаль дуже мало є в нас людей, які так думають. Нам здається, що анґлійська культура не знати яка гарна, але ми забуваємо, що й наша культура є гарна, а часом навіть й ліпша.

Ми мусимо позбутися того легковаження тої незалежности, того недовір'я один до одного. Ми мусимо учитися шанувати й заховувати своє. Ми мусимо розпізнатись зі своєю культурою, шанувати її гарні звичаї і традиції, шукати їх в історії, й памятати про їх історичне значіння. Понад все, нам треба розуміти цю культуру, користати з неї, й поліпшити її, де й як тільки можливо.

Не тому наші молоді хлопці та дівчата пропадають, що вони свого відріклися, але тому, що вони його ніколи не знали. Не тому вони не ходять до церкви, що вони не люблять, але тому що їх там ніколи ніхто змалку не водив. А коли вони і там загостили, ніхто їм не сказав, чого православний хрест трираменний, або чому священик носить кадильницю, або чому на образах висять гарні вишиті рушники, або чому на хрестах є часом намальований череп з перехрещеними кістками, або чому в церкві нема орґанів, або знову, як й чому ми хрестимося, та інші звичаєві й обрядові речі, на що вони ніколи не отримали належної відповіді.

Наші рідні школи пропадають, а доми їх місця не заступають. Нераз почуємо такі питання: чому український прапор жовто-блакитний? чому вітають хлібом та сіллю? чому ми постимо? чому ми маємо писанки на Великдень? чому? чому? чому? Так і діти виростають і самі себе питають чому це, чому те, але ніхто їм не каже й ніхто їх не вчить. Колись рідні школи відповідали на ті питання, але нині їх нема. У своїм життю молоді втягають другу культуру, котра їм видається простою й зрозумілою. У теперішніх державних школах їх учать чужу історію, чужу мову; там

першого тижня їм хтось оповідає про історичні значіння англійського прапора, там в історії вони читають, як повстала протестантська церква. Там їх учать, що з них світ буде сподівався. Але чи колись їм хтось скаже про наше рідне? Цього годі сподіватися. Так діти виростають і поволеньки забувають про своє рідне.

Це є головна причина. Молодь не розуміє свого, тому цурається його і чіпається того, що їй здається таке ясне й зрозуміле. Але також є інші причини: та політична й правна свобода, та незалежність, те бажання „ґуд тайм", ті автомобілі; всі вони тягнуть молодь все глибше в пропасть.

Коли таке стається — ми кажемо, що це „асиміляція". але тут ми милимося. Це не є „асиміляція", бо „асиміляція" є не тільки те розсіяння між чужими, але й перебрання, як своєї їх культури, історії, і взагалі їх способу життя. Але та молодь, про котру тут говориться, не засимілювалася. Вона свойого не знала, а чужого не навчилася і не перебрала, як свого. Так вона тільки загубилася і пропала, стала безкультурною й утратила все те духове багацтво народнього життя.

Та не тільки це стається з нашими українцями, але також і з другими народами. Але справи тут порушені відносяться головно до українців, бо між ними повстала велика зміна через минувших сорок чи пятьдесять років. Цей погляд є погляд тільки одного молодого студента. Певна річ, що кожний, хто читає, зі всім не погодиться, декотрий може цілком ні. Але коли цей зміст збудить думки та погляди кожного зацікавленого українця, то ціль цієї статті буде осягнена.

Студент, Б. Л.

„МОЇ ПЕРШІ ДНІ В КОЛЄҐІЇ"

Вісім місяців тому, непевно та несміло ми переступили поріг Колеґії св. Андрея. Ніхто з нас не знав, що нас може тут чекати. Ми не знали, що ми маємо тут робити, й що може з нами статися. Першого тижня ми почули себе зовсім чужими. Студенти один до одного (та й до студенток) тільки усміхалися, а з часом почали заговорювати, зразу тихенько та встидливо, але незадовго почали вітати один другого, як своїх давніх знайомих.

У короткім часі відбулися перші збори. На тих зборах ми окреслили границі своєї праці та посіяли насіння нашої будучої діяльности на цьому полі. Те поле — то є статут студентського кружка, а те насіннячко, то самий кружок та його ідеали. Час скоро минув, але овочі того насіння зостаються. Це насіння приймилось, вкорінилось, і виросло так, що воно ніколи не вмре, ніколи не зівяне. Листячко того ідеалу — себто поширення українознавства й знання про Канаду, та світ

між студентами, та те почуття обовязку в відношенню до людей та ближніх, те патріотичне почуття й любов до своїх братів — будуть жити в наших серцях по-вік після закінчення нашої науки в Колеґії.

Дуже приємно було мені стати рука в руку зі студентами і працювати на тій самій ниві, посівати те саме насіння, полоти разом з ними ту саму лободу, котра на тому полю моглаб вирости і добре насіння задушити. Тепер, дивлючись назад, я бачу, що вся та щира і добровільна праця дала вже й ще дасть більші наслідки й овочі в будуччині. Я бачу, що кожний з наших студентів показав свою власну здібність, ініціятиву, й той запал до праці, які будуть потрібні і важні на більших і ширших полях Українського-канадійського Народу.

Але це є тільки початок, тільки ті підвалини. Дивлючись у будучність, я бачу в своїх мріях ще більше розгалужену нашу працю. Серед кущів стоїть здоровий, широколистий дуб. Це є той наслід студентської праці, це є той ідеал, котрий студенти цього року посіяли і котрий здійснився під опікунством їх наслідків. Я чуюся гордий, що початок цьому майбутньому сильному студентському життю дали ці студенти Колеґії св. Андрея. Все це є витвором тої праці всіх тих вихованків Колеґії, котрі тепер ширять, будуть ширити й поліпшати ту роботу і ту ціль, яку наші студенти цього року розпочали.

Богдан Й. Лисак, голова Студентського Кружка.

МУЗИКА В КОЛЄҐІЇ СВ. АНДРЕЯ

Наша Колеґія славиться дуже гарною музикою. Ви лише, як почуєте як наші студенти вирізують „козачка", то під вами ноги ходором заходять, й не робить ріжниці у яких роках ви знаходитеся. Ось як лише хочете помолодіти на десять літ, то лише прийдіть до Колеґії на яких дві неділі, а тоді, побачите, що жінка вас не пізнає, як повернете домів. А як би ви ще в нас побули та послухали наших скрипаків, то і вже до дому не хотілиб вертати. В нас співають від шостої години ранку, аж до третьої години? вночі. А голоси такі сентиментальні та гармонійні, що аж стіни часами плачуть. Як ще ви зможете заснути при цих всіх парадах, то вам вже і не треба йти до лікаря на перегляд, а можете прости йти на фронт і лягати під гармату і спокійненько собі спати.

Отож не дивуйтеся родичі тих синів, що були в Колеґії, коли вам прийдеться збудити врано вашого сина на снідання. Йому хоч рушницю прикладай до вуха, а він вам не встане. Але ми певні, що вам не буде потрібно цього робити, бо наші хлопці все перед сніданком вставали, хотяй і в одинадцятій годині, то всеж таки йшли на їжу. І ми певні, що вони не полінуються цього зробити.

Славко Пелешок.

УКРАЇНОЗНАВСТВО В КОЛЄҐІЇ СВ. АНДРЕЯ

Молоді літа, це той час весни в людському життю, коли людина приготовляється до того, чим вона в життю думає бути. Кожний з нас має перед собою певну ціль й кожний з нас мусить добре приготовитися до тієї цілі й до тієї праці, яку він думає собі обрати в життю.

Маючи отце на увазі, ми, як молоде покоління, яке хоче працювати в ріжних ділянках нашого суспільного життя, повинні памятати завше про нашу одну спільну ідею, яку ми знаходимо в Колєґії св. Андрея. Отця головна ідея, що ми її повинні плекати в цей час, це є прямування до того, щоб бути добрим українцем, а будучи добрим українцем, — бути також добрим громадянином й канадійцем.

Ця ідея захоплювала нас підчас нашого перебування в Колеґії й вона буде для нас дороговказом в майбутньому.

Підчас шкільного року ми поза шкільними лекціями вчащали на всякі українські лекції й кожну вільну хвилину використовували в нашій бібліотеці, яка з кожним днем все більше й більше зростає. Кожну вільну хвилину часу ми використовували нашим уділом в орґанізаційному життю української молоді в Винипеґу й в цей час вправлялися до того життя, яке ми маємо обняти, як свідомі громадяне серед канадійців українського роду в першу чергу й серед інших канадійців також займаючи належне й заслужене працею й кровю наших батьків — місце.

Маючи це на увазі й вважаючи це за мету нашого життя й використовуючи все те, що ми мали можливість почути або чому навчитися від наших батьків та вчителів й професорів в Колєґії св. Андрея, ми сміло будемо йти в життя, поповнювати нашу науку досвідом з життя й будемо прямувати до більших й вищих успіхів в нашому суспільному, громадському життю в недалекій будуччині.

Своєю охотою до науки й способом життя в Колеґії, ми сповняємо заповіт нашого славного поета Тараса Шевченка, який нам казав:

„Учітеся, брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь
Бо хто матір забував
Того Бог карає,
Чужі люде цураються,
В хату не пускають." —

Ідеалом нашого життя повинно бути прямування до того, щоб стати ліпшими синами й доньками нашого народу та ліпшими горожанами канадійської країни. А для цього нам в першу чергу треба бути добрими українцями, бо **лише тоді ми будемо добрими канадійцями, як будемо добрими українцями.**

Отже дуже важним для кожного з нас українського роду є знання української мови, літератури й історії й взагалі всяке знання української культури, життя, побуту й традиції. Бо лише тоді ми будемо добрими й справедливими українцями, як ми будемо мати добре знання нашої культури й традиції.

Задля цих причин потреба українознавства в нашому культурному життю є одною з найголовніших потреб й тому ми повинні признати велику подяку нашій управі Колеґії св. Андрея, що вони впровадили нам лекції з української мови, історії й літератури.

Ми скористали дуже багато з цих лекцій й вони нам дали дуже багато цінного матеріялу для нашої будучої праці. Особливо багато ми скористли з лекцій пана професора Григоріїва, пана адвоката Арсенича й пана радного Ферлея. Ці лекції управа зарядила для нас для завершення нашої науки української історії й під цим поглядом лекції пп. Арсенича й Ферлея були цінні для нас для обзнайомлення нас з історією українців в Канаді. Ми тільки шкодуємо, що цих лекій було замало, так вони були для нас цікаві, захоплюючі й підбадьоруючі нас для нашої важної праці в українсько-канадійськім суспільстві.

, Професор Григоріїв, роджений на Україні в 1883 році, був членом Української Центральної Ради в 1918 році, а відтак міністер Освіти.

Він промовляв до нас 20-го березня ц.р. на тему: „Роля Студентів й Молоді в поступі Українського Народу."

Він казав нам, що він передбачає, що великий поступ українців в Канаді залежитиме від вихованців Колеґії св. Андрея, які візьмуть активну участь в цьому поступові. Він казав, що поступ кожного народу залежить від його цивілізації й культури й що цивілізація — то є ті фізичні обставини життя даного народу, як здобутки матеріальні тієї цивілізації, як авта, літаки, радія й інші предмети, які помагають народам розвиватися й осягати вищих степенів культури й цивілізації. Отже поступ буде залежати від поступу матеріальної культури, яку буде будувати наша молодь. Молоді люде будуть цей поступ нести й їх молодечі сили й їх провід буде головно складатися на поняття цього поступу цивілізації й культури.

Професор Григоріїв зазначив. що коли українці сподіваються більшого поступу в свому життю в Канаді, то вони мусять більше працювати, більше давати грошей на виховавчі інституції й осягати щораз більших здобутків, ніж українці мають їх сьогодні. Коли ми маємо сьогодні людей членами або послами в леґіслятурі, то в будучності ми повинні мати своїх міністрів та сенаторів. Коли наші батьки й брати в минулій війні були славними вояками, моряками та летунами й отримували високі відзначення й військові степені, то на випадок другої війни — ми повинні мати серед наших людей ґенералів, адміралів та маршалів, якіб

заняли належне їм місце в обороні цієї країни перед її ворогами.

В оцім світлі нашого поступу передбачує професор Григоріїв наших вихованців Колеґії св. Андрея, даючи їм таке велике признання й такі високі становища в будучому канадійському життю.

Професор Григоріїв вважав, що поступ є тільки тоді поступом, коли наші здобутки є більшими, ніж здобутки наших братів, або батьків в минувшині.

Промови пана Арсенича й пана Ферлея торкалися історії українців в Канаді й вони говорили про початок української іміґрації до Канади, українське життя на самому початку, опіки людей сторонніх й використовування українців людьми, яких інтереси були чужі українцям, а часом навіть ворожі.

Історія українців в Канаді починається іміґрацією в 1890-роках, коли то вперше прибули українські іміґранти з Галичини за намовою й порадою німецьких кольоністів, які вже раніше вибрались до Канади й вспіли загосподарюватись. Пан Арсенич говорив про період від 1890 року до 1918 року, а п. Ферлей від 1918 року до 1947 року.

Обидва ці промовці є піонерами українського життя в Канаді й вони знають ці часи з власного досвіду, бо вони це все особисто переживали. З уваги на це, їхні промови були дуже повчаючі, цікаві й мали на собі відбиття правдивої, реальної дійсности. Підчас їх промов було видно, як вони вертались в своїх думках до тих часів й переживали їх наново, представляючи їх нам.

Пан Арсенич говорив нам про нашу іміґрацію, її причини і плян, а також про заінтересовання чужих українською справою для своїх власних цілей й про те, як чужі хотіли використати наших людей ріжними способами. Потім, як люде почали розуміти, куди вони йдуть, почали орґанізуватись, творити товариства, засновувати свою пресу та ріжні наукові й виховавчі інституції.

Пан Ферлей переказав історію нашого українського життя від 1918 до 1947 року й особисто застановився над тим, як українці засновували свою церкву, інститути й всілякі орґанізації, а особливо останніми роками — Колеґію.

Студенти багато навчилися від тих промов й матеріял, який їм подали ці промовці пригодиться безперечно їм в їхньому активному, суспільному й громадському життю. Ми є дуже вдячні тим промовцям за їх повчаючі й інтересні промови й за те, що своїм вкладом вони поширили значно кругозор й зміст нашого Українознавства, яке нам так уміло подала для нашої користі Управа нашої Колеґії.

Мирослав Григор, студент.

ЩЕ ОДНА СТОРІНКА ДО ІСТОРІЇ

День закінчення шкільного року, або як його називають по англійськи: ґредюейшен — для кожного студента вищої школи є урочистим святом. Та ще більшим святом є той день для тих наукових інституцій, в яких студенти вчилися. В день закінчення шкільного року, школа, учителі, так би сказати, бачать плоди своєї праці, якою освітлюють ще раз дорогу в життя студентам, які кінчать науку й ідуть поза пороги інституції. І от кожна вища школа має свої вироблені форми і традиції такого свята, де відповідні на той день церемонії ще більше звеличують таке свято.

Колеґія св. Андрея в Винипеґу урочисто святкувала закінчення шкільного року, який був також першим роком науки студентів. Свято відбулося 6-го червня, в пятницю. В каплиці Колеґії відбулася рано відправа для студентів, яку відслужив о. Юрківський. А вечером в їдальні Колеґії відбулася вечеря-приняття для студентів і гостей. Кожний студент або студентка могли запросити собі гостя. І між присутніми того вечора були українські дівчата і хлопці, як гості.

На святочній вечері були почесні гості, як члени управи Колеґії, всеч. о. прот. С. В. Савчук, адміністратор Церкви і голова дирекції Колеґії, д-ка О. Савчук, Ф. Т. Гаврилюк, директор, о. Юрківський, настоятель в Дівочім Інституті, п-во В. А. Сарчукові, п. Д. Мартиновський, декан теольоґічного відділу в Колеґії, пані Н. Когуська, голова Союзу Українок Канади. Програму вечора переводила студентка Колеґії, Соня Арсеній.

В своїй вступній промові панна Арсеній привітала гостей і студентів теплим привітом, пояснила ціль святочного зібрання, що всі студенти Колеґії св. Андрея високо цінять ту інституцію, в якій побирали науку і доповнювали своє виховання. Вони є першими студентами, першої української православної Колеґії і хоч декотрі студенти свою науку тут покінчили цього року, то вони все будуть стелити дорогу другим студентам до тої інституції.

Інтересну, сильну і живу промову виголосив о. С. В. Савчук, орґанізатор Колеґії, який пройшов всі етапи змагань і боротьби за її народження і за її теперішне життя. Отець Савчук зясував це свято, як важну історичну хвилю в початковім життю Колеґії св. Андрея. Він сказав, що це свято є не тільки урочистим і радісним днем для студентів, але що воно є святом для цілого нашого громадянства, для всіх тих, що на Колеґію зложили так багато жертв і віддали так багато посвяти і великих трудів. Він підніс заслуги таких людей, які складали більші і менші грошеві жертви і які для себе особисто від Колеґії нічого не сподівались, бо й дітей не мають до Колеґії на науку, але найвищі бажання тих людей є ті, щоб тут вчились і виховувались українські студенти на користь і добро для цілого нашого народу і на добро нашої Української Греко-Православної Церкви.

Перша думка про Колеґію зродилась тому 15 літ і на той час стала дійсністю, де якраз сьогодні закінчується перший рік науки в Колеґії. І так сьогоднішня подія є святом радості для соток жертводавців, цей день є важним для учителів Колеґії, є він святом для всіх, що поділяють думку православного загалу. А звертаючись до студентів, о. Савчук пригадав на їх обовязок, як перших питомців Колеґії, щоб вони, як студенти, коли вийдуть з Колеґії, були найкращим і найсильнішим свідоцтвом Колеґії. Свою промову о. Савчук закінчив тим, що побажав студентам успіхів в їх будучій праці.

Від студентів промовляли ще: панна А. Бусько, секретарка студентського кружка, яка піднесла значіння студентської орґанізації та дала оцінку здобутого знання в Колеґії.

Тоаст за здоровля студентів і учителів в честь свята підніс студент Мирон Пахолок, а студент О. Шевчук відповів на тоаст короткою промовою.

По цім відбулись вручення нагород студентам, які відзначились наукою та пильністю. Нагороди були по 25 долярів, які вручив директор Колеґії п. Гаврилюк. Одержали їх: А. Матвійчук з XI кляси й О. Шевчук з XII кляси. Ці нагороди дав для студентів в цім році громадянин з Винипеґу, п. Олександер Брик.

Свято закінчення шкільного року Колеґії св. Андрея у Винипеґу вплело перше звено у вінок традиції, яка буде від тепер збагачуватися на славу православних українців в Канаді.

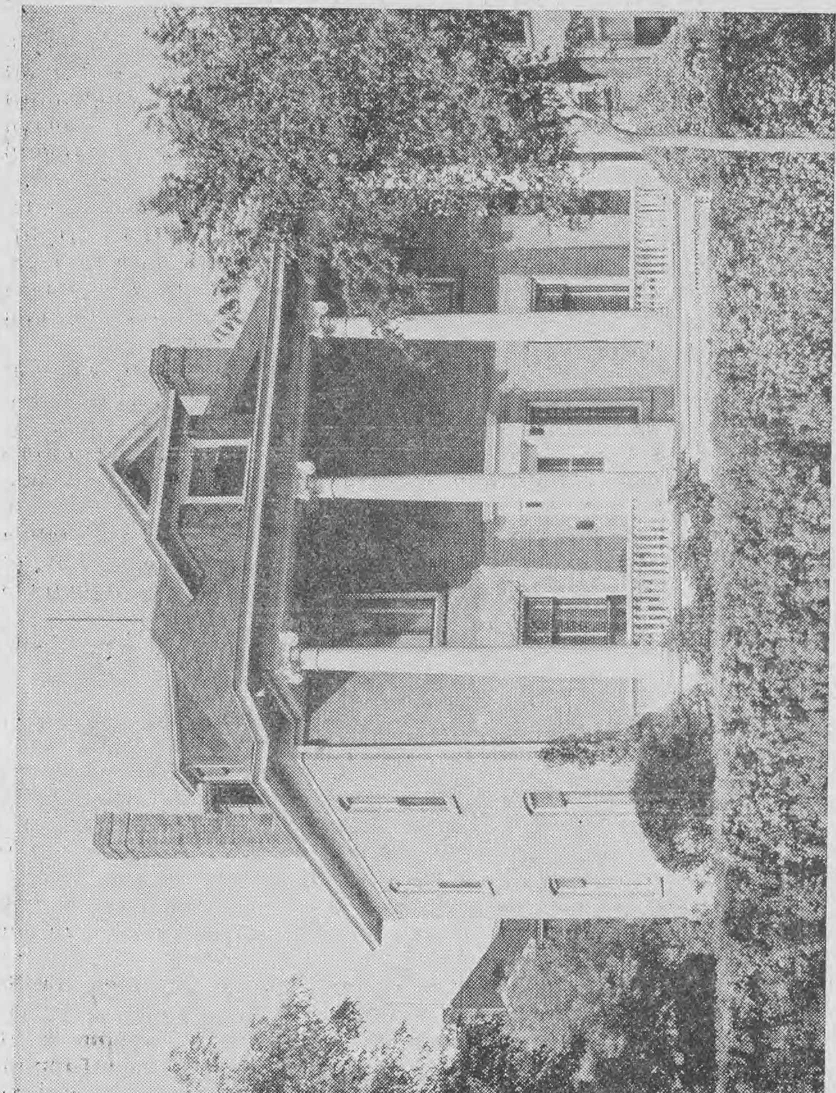
Н. Когуська.

З ЖИТТЯ І ПРАЦІ В ДІВОЧІМ ІНСТИТУТІ ПРИ КОЛЕҐІЇ СВ. АНДРЕЯ

Хотяй пляни про будову окремого будинку для Дівочого Інституту при Колеґії св. Андрея з певних причин незреалізовано, дівчата побирали науку в Колеґії, як було пляновано і проголошено. Для дівчат приготовлено тимчасове помешкання, котре є досить вдоволяючим і заступить до того часу, коли вже можна буде приступити до будови відповідного будинку для Дівочого Інституту.

Тимчасова резиденція для дівчат находиться на одній з гарних улиць Ст. Джанс в будинку Консисторії У. Г. П. Церкви. Місце де знаходиться будинок, є чудово-гарне й то в кожній порі року, бо через дорогу знаходиться гарний Ст. Джанс парк. Звідси видніє ріка — Ред Ривер — спокійна і широка.

Самий будинок Дівочого Інституту мурований, на три поверхи і вигляд його багатий. Віддаль між будинком Колеґії і Дівочим Інститутом близька — кілька хвилин ходу. І кожного ранку можна бачити дівчат студенток, які швидко спішать на науку або вечером, коли вони вертають з науки. Цей хід на свіжім повітрі рано, дає дівчатам більше енергії,

Дівочий Інститут при Колеґії св. Андрея.

апетиту, а зимою малює мороз здорові румянці на їх личках. Тож і секрет, чому дівчата всі такі гарні, жваві й пильні в науці.

Студентки снідають у своїм будинку, а решта цілого дня перебувають в Колеґії. Там вони вчаться, там обідають і вечеряють, там вони мають свою окрему кімнату відпочивальну, де роблять свої шкільні лекції. В будинку Дівочого Інституту плине інше життя в вільних хвилинах поза наукою. Там вже дім, який заступив їм родинну хату, що з неї вони вийшли. В тімже „домі" життя студенток дуже гарне, студентки дуже скоро пізнали одні других, заприязнилися і зжилися з собою. Всі вільні від науки дні провадять студентки в дома. Тут їх мешкальні кімнати, в яких улаштувалися вигідно. Тут вони приймають своїх родичів, що час від часу приїзджають до них. І тут, по денних трудах науки, снують дівчата свої золоті мрії про будучність....

Добродійка Юрківська, дружина настоятеля Дівочого Інституту, о. М. Юрківського мала нагляд над дівчатами і опікувалася ними. Молода, поважна і щира людина, ідейна українка, вона надала характер життю в домі Дівочого Інституту. Дівчат дуже любила і розуміла їх. Добродійка Юрківська старалася в дійсності витворити атмосферу дійсного „дому поза домом".

Студентками Колеґії св. Андрея був заінтересований Союз Українок Канади. Членки центральної екзекутиви Союзу устроїли на початку шкільного сезону перше приняття для дівчат студенток в будинку Дівочого Інституту. Тим вечерком розпочинались лекції з українського народнього мистецтва. На цім вечірку членки централі і студентки познакомились з собою. Тим більше познакомились з лекторами, якими були: пані Анелія Павлик, лекторка вишивок, ріжніх стібів і знавець ручного мистецтва; пані Анастазія Сарчук, лекторка писання писанок, яка рівнож знає красу української вишивки; пані Марія Симчич, лекторка традиційних страв і українських релігійних традицій.

Поза шкільною наукою в Колеґії та поза вечірніми українськими клясами студентки вчились ручних робіт з народнього мистецтва. Виклади і наука відбувалися раз в тиждень в будинку Дівочого Інституту, а часом в Колеґії. Дівчата любили вишивати, любили писати писанки і це була для них розривка, до якої вони спішились з замилуванням.

Час від часу централя подавала відомості до Сторінки в Українськім Голосі про життя і працю дівчат в Інституті. Дівочим Інститутом заінтересувалася репортерка винипежського денника Трібюн, панна Лилиян Ґибонс. Вона відвідала Інститут, взяла групову знимку з студенток та подала ширшу статтю, в якій дала опис про ручну роботу українського мистецтва, яку виконують студентки та взагалі описала життя і побут студенток в Інституті.

На запрошення пані Меклавд, щоб Союз Українок Канади взяв участь в виставі мистецтва, яку уряджувало Канадійське Товариство Ручних Робіт і дати для вистави демон-

странток, пані Павлик взяла на демонстранток студенток з Дівочого Інституту, які вишивали та давали інформації про українські вишивки відвідувачам вистави. Вистава була величава і відбувалася в Ґалерії Мистецтва в Винипеґу.

Лекції з народнього мистецтва відбувалися по черзі після сезону. З початком Великого Посту пані Павлик закінчила лекції вишивання. Почались лекції писання писанок, які дала пані Сарчук. Студентки були захоплені писанням писанок. А перед Великоднем пані Симчич дала виклади про українські звичаї, релігійні традиції та традиційні страви.

Закінчення лекцій з народнього мистецтва відбулося приняттям в їдальні Колеґії. Це приняття улаштовала централя Союзу Українок Канади, а програмою і зарядженням приняття занялися лекторки, пані А. Сарчук, А. Павлик й М Симчич. На тім святочнім приняттю були присутні члени дирекції Колеґії св. Андрея, а також всі студенти і студентки та всі члени централі Союзу. Там же відбулась вистава вишивок і писанок роботи студенток, яку вони вспіли викінчити за час своїх лекцій і за час свого перебування в Інституті.

Кожна студентка оцінює такі лекції та взагалі оцінюють те, що ними інтересується Союз Українок Канади. Про це висловилась панна А. Бусько в своїх промовах на більших імпрезах Колеґії.

Ольга Войценко, секретарка Союзу Українок Канади.

Студентки Дівочого Інституту при Колеґії св. Андрея підчас лекції писання писанок з інструкторкою панею А. Сарчук.
Дівочий Інститут при Колеґії св. Андрея.

ПРАВИЛА ЖИТТЯ В КОЛЄҐІЇ*

ФОРМА А

І. Порядок дня:

В тижні—

Ранку:

7.00	Дзвінок,
7.50	Рання Молитва в каплиці,
8.00	Снідання в їдальні,
8.30	Хвилі роздуми або молитви й плянування дня,
8.45	Лєкції починаються в XII клясі (згідно з поділом годин),
9.00	Лєкції починаються в XI клясі (згідно з поділом годин),

Пополудні:

12.15	Обід,
1.30- 6.00	Лєкції починаються (згідно з поділом годин),
6.15	Вечеря,
7.00	Українські лєкції,
7.30- 8.30	Перерва й відпочинок,
8.30-10.00	Приготовання до лєкцій під наглядом,
10.00-10.10	Вечірня Молитва в каплиці,
11.00	Час нічного відпочинку.

В неділі й свята—

Ранку:

9.00 Снідання в їдальні,

Пополудні:

1.00 Обід.

* Затверджені Дирекцією Колеґії дня 11-го лютого, 1947 р.

II. Загальні Правила:

1. Точна пунктуальність вимагається від усіх, щоб на час приходили на молитви, лєкції, на обід й їжу в їдальні, студентські збори, зібрання й т. п.

2. Всі студенти мусять вчащати на Ранню й Вечірню Молитви в каплиці й на Ранні Служби Божі в церквах кожної неділі. Перед їжою й після в їдальні читається молитва. Молитву читає ректор, декан або голова Студентського Кружка, залежно від того, хто з них є присутній. Ранні й Вечірні Молитви читають студенти самі по черзі протягом цілого року.

3. Студенти можуть вживати кляс для своєї праці й користати з Бібліотеки підчас своїх студій. Бібліотека є завше відчинена й бібліотекар є завше приготований дати пораду студентам й вказати їм, що мають читати й з чого мають вчитися.

4. Кожного вечора в пятницю що-тижня відбуваються літературні й культурні вечорі, на яких студенти провадять дискусії, розглядають свої ріжні справи, вчаться говорити й слухають повчаючих промов від запрошених гостей. Всі

студенти обовязково мусять бути присутніми на цих вечорах.

5. Всі студенти мусять бути присутніми на українських лекціях.

6. Гра на піяні, співанки, проби хору й музика — дозволяється тільки в означених годинах. Радія в Колеґії не дозволяється тримати. В заборонених годинах повна тиша мусить бути захована в цілому будинкові, в коритарях й на сходах, особливо в годині 11.00 ввечері й 7.30 ранку й в часах роздуми. Двері приватних кімнат мусять бути зачинені, коли провадиться розмова. Відвідування студентів після Вечірньої Молитви є заборонене з огляду на других, що можуть йти на спочинок.

7. Курити студентам забороняється в цілому будинкові, крім приватних кімнат. Дівчатам курити цілком не можна. Всі гри в гроші строго забороняються.

8. Невідповідне захований й зле поведення, в Колеґії й поза Колеґією, що може причинити шкоду або неприємність студентам, або кому іншому, буде вважатись за великий проступок. Студенти мусять також проявляти певну пошану хоч й необовязкову, в відношенню до своїх вчителів й вихователів, гостей й тих, що навідують їх.

III. Двері:

Вхідні двері на ніч зачиняються в год. 11 ввечері щовечора, крім суботи, коли вони бувають відчинені аж до 12.30 вночі. За винятком відпочинкових годин — кожний студент не має права вийти з Колеґії без особистого дозволу декана, чи то вдень, чи то вночі. Такий дозвіл він може отримати, як що має належні причини до цього.

Кожний студент або студентка мусить записати своє імя в спеціяльній Книжці Відпусток передтим, як виходить з Колеґії й після того, як повертається до Колеґії.

IV. Листи:

Листи до студентів так скоро, як вони приходять з пошти, уміщується в студентській скриньці, спеціяльно для цього призначеної.

V. Утримання кімнат:

Студенти мусять стелити свої ліжка що-ранку й утримувати свої приватні кімнати в належному порядкові й чистоті. Всяке ушкодження або знищення буде покриватися коштами тих студентів, що до цього ушкодження або знищення причинилися. Студенти повинні мати свої рушники, мило, попільнички й додаткові укривала.

VI. Відвідування:

Ті, що мешкають поза Колеґією, родичі й приятелі — можуть відвідувати студентів в спеціяльно призначеній для цього кімнаті. Студенти, які бажають запросити своїх гостей на обід або вечерю, мусять мати дозвіл від ректора. Відвідувачі студентів не повинні затримуватися в Колеґії довше ніж до години 9.30 ввечері.

VII. Кухня й їдальня:

Вступ до кухні є заборонений за винятком тих, що там працюють. Студенти не можуть заходити й брати їжу в інших годинах, ніж в годинах призначених на це й мусять завше мати дозвіл від ректора. Це саме вимагається підчас хороби. Ті, що хотять звільнитися — мусять мати згоду декана на те, щоб піти на місто й зїсти потраву на місті.

VIII. Мотто:

Всі студенти завше повинні памятати про добро інших в першу чергу, а пізніше про себе. Студенти повинні заховуватися в той спосіб, щоб не шкодити іншим, їх не ображати й не стояти їм на дорозі їхнього щастя.

„Так нехай сяє світло перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, й прославляли Отця Вашого, що на небі".

(Матт. V, 16.

ВІРШ

СИРІТСЬКА ДОЛЯ

Ой у полі при дорозі,
Виросла тополя,
Висока, гнучкая,
Отож в неї доля.

Дрібним листям топоденьки
Легкий вітрець має.
І з гілячками дрібненькими,
Тихо розмовляє.

Та про кого він так рає,
Чию долю знає,
Що з тополі зеленої
З тиха виливає.

Ой тополе зелененька,
Стань мені сестрою.
Та послухай тонка гнучка
Що сказать я маю.

Породила мене мати
В степу уповила,
І талан свій найдорощий
В мене уплодила.

І того люди не знали,
І ніхто не відав,
Що я серед степу
Всім про волю мріяв.

Аж як повернувся
Меж люде добрії,
Утроїли мою долю,
Усі мої мрії.

Раз у ранім ранці
Як вийшов у ниву,
Застрів там я чайку,
Милу чорнобриву.

Та як люди дорогенькі
Про теє дізнались,
Неначе заразою поговірки
Скрізь раєм поялись.

Заплакала бідна чайка,
Крильцями мигнула,
Та у степ широкий
Знову полинула.

І знов самий остався,
Як білина в полі.
Не засвітить уже сонце,
Не буде вже долі.

Не чути від чайки,
Зате добрим людям
Веселих слів більше,
На душах вже ліпше.

Ой у дуже раннім ранці,
Сонце в очах тане.
А вийде біломилий місяць
Тяжко, тяжко стане.

А. Матвійчук.

ЖАРТИ

Учитель: На що ти так пізно прийшов?
Учень: На клясу, розуміється!

Професор: Чому ти нині знов встала запізно?
Учениця: Прошу пана професора, дуже жалую, але я ж дуже поволі висипляюсь.

Професор: Де був би нині чоловік, як би не жінка?
Студент Теольоґії: Можливо, що в раю.

Професор: Якби наші молоді студенти сиділи в Сейнт Джанс парку, й на раз холодний вітрець повіяв, що тоді би вони зробили?
Учениця: Певна річ, щоб сіли блище до купи.

ЗМІСТ:

Образки й Фотоґрафії:

(Тих наших читачів, що хотіли б помістити свої оголошення в слідуючому році, ласкаво просимо подати свої імена й оголошення на імя Редактора „Проміня" підчас Різдвяних Свят, 1948 року).